CURTEA DE APEL BĂLŢI

Dosarul nr.1a-431/22 Judecătoria Bălți
Sediul Central
Judecător Mozgovoi I.

D E C I Z I E
ÎN NUMELE LEGII

13 decembrie anul 2023 municipiul Bălţi

Colegiul penal al Curţii de Apel Bălţi
Avînd în componenţa sa :
Preşedintele şedinţei de judecată Rotaru Ala
Judecătorii: Burdeniuc Ruslana, Puşca Dumitru
Grefier Cernauţan Mihail
Cu participarea:
Procurorului Dubăsari Valeriu
Avocaţilor Pleşca Iulian, Gavajuc Stela

Judecînd în ordine de apel în şedinţă publică apelurile declarate de avocatul Pleşca Iulian în interesele părţii vătămate ***** şi de către avocatul Gavajuc Stela în interesele inculpatului Rotari Dmitri împotriva sentinţei Judecătoriei Bălți Sediul Central din 29.04.2022 în cauza penală în privinţa lui

Rotari Dmitri *****, născut la *****, domiciliat în mun.Bălți, str.***** 100, nesupus militar, studii medii, neangajat în cîmpul muncii, divorţat, un copil minor la întreţinere, cetăţean al Republicii Moldova, fără antecedente penale;

-s-a încetat procesul penal intentat în privinţa lui Rotari Dmitri ***** în baza art.190 al.(1) Cod penal în legătură cu intervenirea termenului prescripţiei tragerii la răspundere penală.

S-a dispus referitor la corpurile delicte: copia informaţiei de la BC „Moldindconbank", privind confirmarea că Rotari Dmitri a deţinut un credit în sumă de 200000 lei, şi a fost achitat la 13.01.2012, pe o filă, copia adeverinţei cu seria TC0038960 potrivit căreia *****nu a fost şi nu sunt înmatriculate mijloace de transport cu drept de proprietate, pe 1 filă; copia contractului de vînzare-cumpărare a imobilului din 13.01.2012, 4 file (f.d.80); copia contractului de credit nr.10002218/10025142 din 28.03.2013, pe 7 file (f.d.99) rămîn la dosar pe tot termenul de păstrare a acestuia.

S-a admis parţial acţiunea civilă înaintată de partea civilă ***** pe caz în vederea recuperării prejudiciului material cu încasarea din contul lui Rotari Dmitri în folosul lui ***** a sumei de 70020 (şaptezeci mii douăzeci) lei cu titlu de prejudiciu material.

S-a respins acţiunea civilă înaintată de partea civilă ***** pe caz în vederea recuperării prejudiciului moral.

S-a încasat de la Rotari Dmitri în folosul lui ***** suma de 2000 (două mii) lei cu titlu de cheltuieli pentru asistenţă juridică.

Procedura de citare legal executată.

Termenul de judecare a cauzei în instanţa de fond: 31.05.2019-29.04.2022.

Termenul de judecare a cauzei în ordine de apel: 23.05.2022-14.02.2024.

Cercetând fondul apelului, Colegiul penal –

C O N S T A T Ă:

Pentru a se pronunţa în sensul celor expuse mai sus instanţa de fond a reţinut, că inculpatul Rotari Dmitri din 15.06.2006 până în anul 2013 a fost căsătorit cu ***** care este fiica lui ***** şi din motiv că acesta avea datorii *****a iniţiat divorţul. În 2011 Rotari Dmitri ***** a găsit spre vânzare un automobil şi dorind să-l procure, dar nu avea bani, a propus lui ***** să-i împrumute bani pentru procurarea acestui automobil, aceasta fiind de acord, deoarece avea încredere în el, i-a dat bani în sumă de 4500 euro lui Rotari Dmitri.

Astfel la 23.03.2011 la notarul Plăcintă Sergiu a fost întocmită procura nr. 4124 pe numele lui ***** (Rotari) Olga pe automobilul „*****” şi Rotari Dmitri a procurat automobil model „*****” nr.***** cu preţul de 4500 euro. Automobilul dat a fost exploatat de către *****.

În luna martie 2012, aflându-se în ospeţe la ***** în mun. Bălți, pe str.***** *****, Rotari Dmitri ***** i-a comunicat că are cumpărător la automobilul de model „*****” nr. ***** şi i-a propus acesteia să-l vândă. ***** a fost de acord să vândă automobilul dat cu condiţia să restituie banii, atunci Rotari Dmitri a fost de acord cu condiţia pusă de aceasta şi prin înşelăciune şi abuz de încredere, s-a angajat faţă de ***** ca banii obţinuţi din vânzarea automobilului să-i restituie în seara zilei când vinde automobilul.

Astfel Rotari Dmitri intrând în posesia automobilului, l-a vândut lui ***** prin înţelegere verbală cu suma de 4500 euro şi la momentul vânzării a primit de la ***** bani în sumă de 4500 euro, ulterior urma să perfecteze documentele pe acest automobil, ceea ce nu a făcut. După vânzarea automobilului vizat banii obţinuţi din vânzarea automobilului nu i-a restituit conform înţelegerii cu *****, dar i-a însuşit. Astfel după vânzarea automobilului menţionat, acesta a plecat în Federaţia Rusă şi nu a restituit paguba pricinuită lui ***** în sumă de 4500 euro echivalent a 70020 lei (conform cursului oficial BNM la acea perioadă de 15,56 lei pentru un euro), astfel însuşind banii.

Instanţa de fond a pronunţat sentinţa în cauză.

Împotriva sentinţei în termen a declarat apel avocatul Pleşca Iulian în interesele părţii vătămate *****, care consideră soluţia instanţei parţial neîntemeiată în latura admiterii parţiale a acţiunii civile, iar în motivarea apelului a indicat, că:

-consideră că instanţa de fond neîntemeiat a admis doar parţial capetele de pretenţii ale acţiunii înaintate de către *****, ultima în cadrul şedinţei de judecată a prezentat suficiente argumente, precum şi materialele cauzei penale confirmă cuantumului prejudiciilor materiale şi morale cauzate părţii vătămate;

-studiind motivele admiterii parţiale a capetelor de pretenţii invocate de către instanţa de fond, la general conchide că aceasta nu a analizat circumstanţele cauzei în ansamblu, suferinţele suportate şi consecinţele pe termen lung ale crimei comise, personalitatea culpabilului, relaţia sa

cu partea vătămată, comportamentul acestuia, concluziile faţă de ilegalităţile şi faptele amorale comise;

-instanţa de fond nu a analizat acţiunile ilegale ale lui Rotari Dmitri, care i-au cauzat lui ***** un prejudiciu moral imens, deoarece i-au fost cauzate dureri psihice şi i-au fost create puternice retrăiri sufleteşti, stări de frică şi tensiune psihologică, care o urmăresc pînă în prezent;

-comportamentul culpabilului şi consecinţele urmate constituie o întreagă tragedie pentru aceasta, căci pîrîtul era tratat ca un fiu la acea perioadă. Percepţia părţii vătămate că pentru ea acele evenimente au fost un adevarat coşmar, starea de incertitudine creată de pîrît;

-***** a evidenţiat că amprentele ilegalităţilor pîrîtului i-au rămas pînă în prezent şi nu vor dispărea atît de uşor şi repede;

-nu au fost apreciate prin prisma probatorie nici argumentele lui ***** privind repararea integrală a prejudiciului material cauzat de către inculpat/pîrît, fiind invocate în acţiunea civilă, expuse ulterior în şedinţa de judecată şi probate. Or, instanţa de judecată a omis argumentările reclamantei privind încasarea sumei de 17 500 Euro cu titlu de prejudiciu material;

-de asemenea, solicită compensarea cheltuielilor de judecată suportate de către ***** în legătură cu examinarea cauzei penale în instanţa de apel, compuse din plata serviciilor avocatului. Bonurile le va anexa în şedinţa de judecată.

Solicită admiterea apelului, casarea parţială a sentinţei Judecătoriei Bălți Sediul Central din 29.04.2022, cu pronunţarea unei noi hotărîri, prin care să fie admise integral capetele de pretenţii ale acţiunii civile înaintate de către reclamanta *****. Compensarea cheltuielilor de judecată suportate de către ***** în legătură cu examinarea cauzei în instanţa de apel, compuse din plata serviciilor avocatului.

Sentinţa instanţei de fond a fost contestată în ordine de apel şi de către avocatul Gavajuc Stela în interesele inculpatului Rotari Dmitri, care în motivarea apelului indică că:

-referitor la încadrarea juridică a faptei imputate lui Rotari Dmitri a menţionat, că la pct.8 al sentinţei se stipulează „în rezultatul analizei probelor indicate, din punct de vedere al coroborării lor, instanţa apreciază că fapta imputată inculpatului Rotari Dmitri este constatată, iar vinovăţia acestuia este dovedită şi se încadrează anume în baza dispoziţlor art.190 al.(1) Cod penal în vigoare însă până la modificările operate prin Legea nr. 179 din 26 iulie 2018;

-la caz sunt incidente dispoziţiile art.190 Cod penal în redacţia veche - escrocheria, adică dobîndirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înşelăciune sau abuz de încredere, or, fapta inculpatului potrivit actului de învinuire şi rechizitoriu datează din luna martie 2012 iar infracţiunea de escrocherie în acest seens nu a fost decriminalizată prin modificările operate în art.190 Cod penal, esenţa ei păstrându-se, deci, redacţia nouă a normei în cauză nu înlătură caracterul infracţional al faptei, nu uşurează pedeapsa şi nu ameliorează în alt mod situaţia persoanei ce a comis infracţiunea, adică nu are efect retroactiv;

-menţionînd art.7, art.8, art.118 al.(2) Cod penal RM indică, că în pofida acestor prescripţii legale, potrivit actului de învinuire şi rechizitoriu, organul de urmărire penală a omis să coroboreze învinuirea formulată inculpatului Rotari Dmitri conform căruia ultimul a săvârşit infracţiunea prevăzută de art.190 al.(1) Cod penal cu prescripţiile din art.8, 10 şi 118 al.(2) Cod penal sub aspectul că, în cazul în care infracţiunea de escrocherie nu a fost decriminalizată după modificările operate în art.190 Cod penal prin Legea nr.179 din 26.07.2018, în vigoare din 17.08.2018, iar redacţia nouă a normei în cauză nu înlătura caracterul infracţional al faptei, nu uşurează pedeapsa şi nu ameliorează în alt mod situaţia persoanei ce a comis infracţiunea, adică nu are efect retroactiv, acţiunile făptuitorului urmau a fi încadrate conform legii penale în

vigoare la momentul săvârşirii faptei, fiind o normă care cuprinde în întregime toate semnele faptei prejudiciabile săvârşite;

-consideră că aceste concluzii a instanţei de judecată sunt absolut ilegale. Instanţa a interpretat eronat prevederile art.8 şi 10 CP, aplicând norme inoperante în cazul dat (art.118 al.2 CP);

-conform prevederilor art.190 al.1 CP în redacţia Legii nr.179 din 26.07.2018 (în continuare CP în redacţia nouă): „Escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privinţa naturii, calităţilor substanţiale ale obiectului, părţilor (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile, se pedepseşte cu amendă în mărime de la 550 la 850 unităţi convenţionale sau cu muncă neremunerată în folosul comunităţii de la 120 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 3 ani”;

-conform prevederilor art.190 al.1 CP în redacţia anterioară Legii nr.179 din 26.07.2018 (în continuare CP în redacţia veche): “Escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înşelăciune sau abuz de încredere, se pedepseşte cu amendă în mărime de la 550 la 850 unităţi convenţionale sau cu muncă neremunerată în folosul comunităţii de la 120 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 3 ani”;

-infracţiunea prevăzută de art.190 CP este o infracţiune contra patrimoniului, care se săvârşeşte prin sustragere. La rândul său, prin sustragere înţelegem luarea ilegală şi gratuită a bunurilor din posesia altuia, care a cauzat un prejudiciu patrimonial efectiv acestuia, săvârşită în scop de cupiditate;

-în speţă, latura obiectivă a infracţiunii prevăzute de art.190 al.1 CP în redacţia nouă are următoarea structură: 1) elementul material care se realizează prin două acţiuni (inacţiuni): a) acţiunea principală, care constă în dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane; b) acţiunea sau inacţiunea secundară, care se poate prezenta sub mai multe forme alternative stipulate expres de legiuitor, şi anume: - inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane. Această faptă poate fi realizată, la rându-i, prin oricare din următoarele modalităţi, ce au caracter alternativ: prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privinţa natur: calităţilor substanţiale ale obiectului, părţilor (în cazul în care identitatea acestora este motiv determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, - comportament dolosiv sau viclean, prin care a fost determinată o persoană să încheie un act juridic nul sau anulabil. 2) urmarea imediată apare sub formă de daune considerabile; 3) legătura de cauzalitate dintre elementul material şi urmarea imediată;

-elementul material al laturii obiective a infracţiunii prevăzute la art.190 CP în redacţii veche constă din două acţiuni: a) acţiunea principală, care constă în dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, adică sustragerea lor; b) acţiunea sau inacţiunea adiacentă, care constă, în mod alternativ, în înşelăciune sau abuz de încredere;

-în cazul abuzului de încredere, făptuitorul exploatează raporturile de încredere care s-a stabilit între el şi victimă. De regulă, raporturile de încredere decurg din încheierea unor convenţii de drept civil (mandat, depozit, asigurare, comision, administrare fiduciară etc.) sau din alte fapte juridice. În alte cazuri, aceste raporturi se creează pe fondul atitudinii de colegialitate, prietenie, afecţiune între făptuitor şi victimă, atitudine care, de multe ori, este artificial creată şi susţinută timp îndelungat, prin eforturile făptuitorului;

-prin înşelăciune se înţelege dezinformarea conştientă a victimei, care constă în prezentarea vădit falsă a realităţii (înşelăciunea activă) sau în trecerea sub tăcere a realităţii, când are loc ascunderea faptelor şi a circumstanţelor care trebuie comunicate în cazul săvârşirii cu bună-credinţă şi în conformitate cu legea a tranzacţiei patrimoniale (înşelăciunea pasivă);

-reieşind din prevederile art.10 al.(1) Cod penal RM indică, că în cauza dedusă judecăţii, sunt mai favorabile inculpatului prevederile Codului penal în redacţia Legii nr.179 din 26 iulie 2018 şi în baza aceste legi urma a fi efectuată calificarea faptei imputate apelantului;

-accentuează că, indiferent dacă fapta imputată lui Rotari Dmitri a fost calificată în baza art.190 CP în redacţia veche sau nouă, în orice caz nu sunt întrunite elementele obligatorii ale laturii obiective a componentei de infracţiune;

-latura subiectivă a infracţiunii prevăzute de art.190 al.1 CP presupune existenţa vinovăţiei sub formă de intenţie directă. Prin urmare, având în vedere că această componenţă de infracţiune este una materială, vom fi în prezenta unei infracţiuni de escrocherie doar atunci când infractorul, de la bun început, şi-a dat seama de caracterul preiudiciabil al faptei sale, a prevăzut că în urma faptei sale se vor cauza daune considerabile intereselor publice şi/sau drepturilor şi intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice (art. 190 CP în redacţie nouă) sau că respectiv, în urma faptei sale se va cauza un prejudiciu patrimonial efectiv victimei (art.190 CP în redacţie veche), precum şi a dorit producerea unui asemenea rezultat;

-de asemenea, la calificarea faptei este obligatorie stabilirea scopului special - de cupiditate (profit), adică reprezintarea în conştiinţa făptuitorului a stăpânirii sale definitive asupra bunurilor luate, când el va avea posibilitatea de a poseda, a folosi şi a dispune de aceste bunuri ca şi cum ele ar fi ale lui proprii;

-hotărârea Plenului Curţii Supreme de Justiţie cu privire la practica judiciară în procesele penale despre sustragerea bunurilor nr.23 din 28.06.2004, la pct.15), prevede: primirea bunurilor cu condiţia îndeplinirii unui angajament poate fi calificată ca escrocherie doar în cazul în care făptuitorul, încă la momentul intrării în stăpânire asupra acestor bunuri, urmărea scopul sustragerii lor şi nu avea intenţia să-şi execute anşajamentul asumat;

-în cadrul procesului penal însă nu s-a putut demonstra faptul că Rotari D. a acţionat cu scop de cupiditate, şi anume de a dobândi prin inducere în eroare, ori prin înşelăciune şi prin abuz de încredere de la *****. suma de 4500 Euro;

-indică că declaraţiile date de inculpatul Rotari Dmitri, martorul *****, *****, *****, *****, *****, partea vătămată *****, confirmă împrejurarea că Rotari Dmitri a restituit cei 2500 Euro pe care îi datora pentru maşina de model Mercedes ce a fost vândută;

-prima instanţă însă a dat preferinţă afirmaţiilor declarative ale lui *****., nesusţinute de careva probe pertinente şi concludente, că cei 2000 Euro restituiţi de Rotari D. în 2013-2016, au fost daţi de ea inculpatului în 2011, pentru a-şi cumpăra mobilă la bucătărie în apartament şi pe care aşa şi nu a cumpărat-o, precum şi că 300 dolari SUA erau datoraţi de Rotari D. pentru drum la Moskova;

-or, Rotari D. nu îi datorează nici un ban părţii vătămate sau fostului socru *****, pentru că le-a restituit cei 2500 Euro pe care ii datora pentru maşina de model Mercedes ce a fost vandută. Iar alte sume de bani el nu a împrumutat de la ei. Conchide că motivul din care ***** a depus o plîngere împotriva lui Rotari Dmitri la procuratură sunt răzbunarea pentru refuzul lui de accepta decăderea benevolă din drepturile sale părinteşti;

-totodată, instanţa nu a apreciat critic declaraţiile lui ***** (fosta soacră). ***** (fostul socru) şi *****(fosta soţie), care au fost în relaţie de rudenie cu inculpatul şi care evident au

interesul de a-l supune răspunderii penale datorită relaţiilor ostile dintre ei, şi care la fel nu au fost prezenţi la momentul înstrăinării automobilului;

-prima instanţă urma să constate că raportul juridic litigios apărut între Rotari D. şi *****., este unul de natură civilă, examinarea căruia ţinea de competenţa instanţei de judecată în ordine civilă;

-invocînd prevederile art.9 al.(1), art.15 al.(1-2), Cod civil, art.166 al.(1) CPC, Legea nr.137 din 03.07.2015 a menţionat, că temeiul aplicării răspunderii penale pentru escrocherie apare în cazul imposibilităţii apărării drepturilor subiective prin mijloacele justiţiei civile. Or, în speţa dată sunt prezente două subiecte ale unui raport juridic civil, având drepturi egale;

-sub incidenţa legii penale trebuie să intre doar acele încălcări care demonstrează rea-voinţa, frauda din partea făptuitorului. Iar în cazul nostru nu există indici care exced limitele încălcării normelor dreptului civil şi care ar justifica intervenţia legii penale. Mijloacele justiţiei penale au un caracter accesoriu;

-din cele mai sus arătate rezultă cu certitudine faptul că acţiunile lui Rotari Dmitri nu pot fi calificate în temeiul art.190 CP în redacţie nouă sau în redacţie veche, deoarece fapta sa nu întruneşte elementele infracţiunii nici sub aspect obiectiv, nici sub aspect subiectiv;

-menţionează, că prin înaintarea inculpatului a unei învinuiri care nu este clară, concretă şi precisă, fără a fi indicate elementele obligatorii ale laturii obiective a infracţiunii imputate acestuia, a fost încălcat grav dreptul lui la apărare, prevăzut de art.23, 26 din Constituţia RM şi art.6 al.(3) din Convenţia Europeana pentru Apararea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale, care prevede că „orice acuzat are, în special, dreptul să fie informat, în termenul cel mai scurt, într-o limbă pe care o înţelege şi în mod amănunţit, asupra naturii şi cauzei acuzaţiei aduse împotriva sa”;

-acuzarea nu a venit cu probe legale şi utile în sensul confirmării realizării de Rotari Dmitri a infracţiunii prevăzute de art.190 al.(1) CP în formele şi modalităţile indicate în rechizitoriu;

-astfel, constatarea faptei, în modul în care a făcut-o procurorul, fără a indica circumstanţele relevante şi esenţiale ale faptei, care au importanţă pentru stabilirea faptelor şi consecinţelor lor juridice, nu corespunde rigorilor Codului de procedura penală şi art.6 paragraf 3 lit.a) din Convenţia Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului, care prevede dreptul acuzatului de a fi informat în mod amănunţit asupra naturii şi cauzei acuzaţiei aduse împotriva sa;

-totodată, probatoriul acumulat de către procuror la caz generează un caracter dificitar în corespundere cu circumstanţele constatate;

-la acest compartiment, articolul 6 § 2 al CEDO impune statelor să aibă în vedere aceste prezumţii, aceasta în limite rezonabile, ţinând cont de gravitatea faptelor şi păstrând dreptul la apărare (Salabiaku împotriva Franţei, hotărârea din 7 octombrie 1988, seria A, nr. 141-A, pag. 15. pct. 28; Telfner împotriva Austriei, nr. 33501/96, pct. 16, 20 martie 2001);

-în contextul celor enunţate, constată că limitele expuse mai sus au fost depăşite în detrimentul făptuitorului, întrucât procurorul avea obligaţia de a prezenta probe în susţinerea învinuirii pe care o aduce lui Rotari Dmiti. Prin urmare, demonstrarea vinovăţiei a unei persoane urmează să fie asigurată cu prezentarea probelor pertinente şi concludente;

-în virtutea aceluiaşi principiu al prezumţiei nevinovăţiei, făptuitorul nu este obligat să prezinte instanţei careva probe care să demonstreze nevinovăţia sa. Respectiva sarcină îi revine acuzatorului de stat. În cauza de faţă operează principiul „in dubio pro reo”, ceea ce înseamnă că

toate dubiile ce nu pot fi înlăturate în condiţiile legii urmează a fi apreciate în favoarea persoanei învinuite.

Solicită admiterea apelului, casarea integrală a sentinţei Judecătoriei Bălţi Sediul Central din 29.04.2022, cu adoptarea unei hotărâri noi de achitare a lui Rotari Dmitri în legătură cu lipsa în fapta sa a elementelor constitutive ale infracţiuniilor prevăzute de art.190 al.(1) Cod penal RM.

În şedinţa instanţei de apel avocatul Gavajuc Stela a susţinut apelul declarat în interesele inculpatului Rotari Dmitri şi a solicitat admiterea acestuia din motivele invocate.

În susţinerea poziţiei sale a indicat, că în primul rând este o eroare practică şi teoretică în ce priveşte calificarea acţiunilor inculpatului. Prima instanţa a considerat că vinovăţia inculpatului este demonstrată şi că se încadrează în baza art.190 al.(1) Cod penal RM, dar fapta datează anul 2012. Instanţa a considerat că trebuie aplicate prevederile legale până la modificările din 2018, motivând că modificările sunt legate doar de concretizarea laturii obiective, în acest sens instanţa face trimitere la prevederile art.8 şi 10, 118 alin.(2) CP. La acelaşi punct instanţa constată că OUP, procurorul a omis să coroboreze învinuirile aduse inculpatului, or în rechizitoriu este vizat art.190 al.(1) în baza modificărilor intervenite în 2018, expunându-se că încadrarea făcută de către procuror nu a fost făcută corect, după modificările din 2018, ci trebuiau făcute conform prevederilor vechi. Consideră că aceste concluzii ale instanţei de judecată sunt absolut ilegale, fiind interpretate greşit prevederile art.8 şi 10, 118 al.(2) CP. Face trimitere la art.10 CP, care reglementează aplicarea legii mai favorabile, conform acestei norme legiuitorul indică trei criterii de determinare a legii favorabile: a) dezincriminarea, b) uşurarea pedepsei; c) ameliorarea în alt mod a situaţiei infractorului. Doctrina penală a relevant că, în principal, legile trebuie să se compare după următoarele criterii: a) al condiţiilor de incriminare a faptei (al componenţei de infracţiune); b) al sancţiunilor; c) al condiţiilor de tragere la răspundere penală; d) al altor aspecte asupra cărora au survenit modificări. Criteriile de determinare a legii penale mai favorabile trebuie să conducă la aflarea acelei legi ce va permite o soluţie mai blândă pentru infractor în cazul concret, şi nu la o apreciere generală a legii penale mai favorabile, care desprinsă de fapta concreta, poate conduce la aplicarea al.2 al art.10 CP. Pentru determinarea legii penale mai favorabile trebuie comparate legile penale succesive în raport cu normele şi instituţiile care influenţează răspunderea penala în cauza concretă dedusă judecăţii. Folosirea criteriilor de determinare a legii penale mai favorabile trebuie să conducă la găsirea acelei legi care oferă soluţia cea mai favorabilă pentru infractor (chiar şi în cazul în care s-ar ajunge la nepedepsire), dar nu pentru că fapta nu este o infracţiune, ci pentru că nu sunt realizate condiţiile, în cazul concret, de incriminare ori de tragere la răspundere penală a făptuitorului. In primul rând, legile se care apar succesiv după săvârşirea unei fapte prevăzute de legea penală se compară sub aspectul componenţei infracţionale, forma de baza sau calificată. Este posibil ca o lege să incrimineze o faptă care este săvârşită doar în anumite condiţii, iar altă lege să incrimineze fapta fără existenţa vreunei condiţii. Va fi mai favorabilă legea care prevede unele condiţii pentru existenţa faptei ca infracţiune, deoarece în lipsa acestor condiţii nu se mai poate vorbi de o infracţiune. Astfel, în cauza dedusă judecăţii, sunt mai favorabile inculpatului prevederile Codului penal în redacţia Legii nr.179 din 26 iulie 2018. Aceasta deoarece, aşa cum a menţionat chiar judecătorul în sentinţa din 29.04.22, prin această Lege a fost concretizată latura obiectivă a infracţiunii de escrocherie prin modalităţi alternative de comitere a faptei prejudiciabile, fiind formulate semne calificative ale faptei imputate, care la acel moment (2012) nu erau prevăzute de legea penală. Prin urmare anume în baza aceste legi urma a fi efectuată calificarea faptei imputate apelantului. Totodată, prin prisma jurisprudenţei Curţii Europene,

încălcările de lege comise în cadrul procesului de judecată nu trebuie reparate în detrimentul persoanei atrase la răspundere, respectiv, statul este cel care trebuie să-şi asume erorile admise de Parchet (agentul constatator) sau de o instanţă de judecată şi aceste erori nu trebuie reparate în detrimentul persoanei vizate în procedura în cauză (cauza Ştefan vs.România, hotărârea din 06.04.2010). Accentuează că, indiferent daca fapta imputată lui Rotari D. a fost calificată în baza art.190 CP în redacţia veche sau nouă. În orice caz nu sunt întrunite elementele obligatorii ale laturii obiective a componentei de infracţiune. Latura subiectivă a infracţiunii prevăzute de art.190 al.1 CP presupune existenta vinovăţiei sub formă de intenţie directă. Prin urmare, având in vedere ca aceasta componenta de infracţiune este una materiala, vom fi în prezenta unei infracţiuni de escrocherie doar atunci când infractorul de la bun început şi-a dat seama de caracterul prejudiciabil al faptei sale, a prevăzut că în urma faptei sale se vor cauza daune considerabile intereselor publice şi/sau drepturilor şi intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice (art.190 CP în redacţie nouă) sau că, respectiv. În urma faptei sale se va cauza un prejudiciu patrimonial efectiv victimei (art.190 CP in redacţie veche), precum şi a dorit producerea unui asemenea rezultat. De asemenea, la calificarea faptei este obligatorie stabilirea scopului special - de cupiditate (profit), adică reprezentarea în conştiinţa făptuitorului a stăpânirii sale definitive asupra bunurilor luate, când el va avea posibilitatea de a poseda, a folosi şi a dispune de aceste bunuri ca şi cum ele ar fi ale lui proprii. În cadrul procesului penal însă nu s-a putut demonstra faptul ca Rotari Dmitri a acţionat cu scop de cupiditate, şi anume de a dobândi prin inducere în eroare, ori prin înşelăciune şi prin abuz de încredere de la *****. suma de 4500 Euro. Nu s-a expus pe marginea laturii civile, odată ce nu este prezentă latura penală, nu vede rostul să se expună pe elementele civile. La fel a solicitat respingerea apelului declarat de avocat în interesele părţii vătămate.

Inculpatul Rotari Dmitri în şedinţa instanţei de apel a susţinut apelul declarat de avocat în interesele sale şi a solicitat admiterea acestuia din motivele invocate, cu dispunerea achitării sale în baza art.190 al.(1) Cod penal RM. Totodată a solicitat respingerea apelului declarat în interesele părţii vătămate ca fiind nefondat.

Avocatul Pleşca Iulian în şedinţa instaţei de apel a susţint apelul declarat în interesele părţii vătămate şi a solicitat admiterea acestuia din motivele invocate. Totodată a solicitat respingerea apelului declarat de către avocatul Gavajuc Stela în interesele inculpatului ca fiind nefondat.

Procurorul participant Dubăsari Valeriu în şedinţa instanţei de apel a solicitat admiterea ambelor cereri de apel, a părţii vătămate din motivele invocate, a avocatului în interesele inculpatului din alte motive decât cele invocate, casarea parţială a sentinţei instanţei de fond, cu reţinerea comiterii infracţiunii de către inculpat în baza art.190 al.(1) Cod penal RM în redacţia din anul 2018, deoarece în timp au mai intervenit modificări, dar cea din 2018 este cea mai blândă atât la sancţiune cât şi faptul că a fost exclusă agravanta. Reieşind din art.10 CP, în privinţa inculpatului Rotari Dmitri nu poate fi aplicată o lege care înrăutăţeşte situaţia inculpatului.

Audiind participanţii la proces, verificînd argumentele invocate în apelul declarat prin prizma probelor administrate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate, Colegiul penal ajunge la concluzia că apelul declarat de avocatul Gavajuc Stela în interesele inculpatului Rotari Dmitri urmează a fi respins ca fiind nafondat, iar apelul declarat de avocatul Pleşca Iulian în interesele părţii vătămate ***** urmează a fi admis, cu casarea parţială a sentinţei, inclusiv din oficiu, în baza art.409 al.(2) CPP RM, cu pronunţarea unei noi hotărîri, potrivit modului stabilit pentru prima instanţă, din considerentele enunţate în continuare în prezenta decizie.

Cu referire la apelul declarat de avocatul Gavajuc Stela în interesele inculpatului Rotari Dmitri.

În conformitate cu art.415 al.(1) pct.2) CPP RM, instanţa de apel judecînd cauza, admite apelul, casînd sentinţa parţial sau total, inclusiv din oficiu, în baza art.409 al.(2), şi pronunţă o nouă hotărîre, potrivit modului stabilit pentru prima instanţă.

Judecînd cauza penală, instanţa de fond a verificat complet, sub toate aspectele şi în mod obiectiv circumstanţele cauzei şi a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinenţei, concludenţei, utilităţii şi veridicităţii lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungînd la concluzia privind vinovăţia inculpatului Rotari Dmitri şi a făcut o încadrare juridică justă a acţiunilor acesteia în baza art.190 al.(1) Cod penal RM.

Colegiul reţine, că deşi inculpatul Rotari Dmitri nu a recunoscut vina, vinovăţia în comiterea infracţiunii reţinute prevăzute de art.190 al.(1) Cod penal RM a fost confirmată prin probele administrate, verificate suplimentar şi în şedinţa instanţei de apel, care prin prisma prevederilor art.101 Cod de procedură penală sunt pertinente, concludente, utile şi veridice şi coroborează între ele, cum ar fi:

Volumul I

-plângere de la ***** din 12.12.2017, prin care solicită organelor de poliţie de a atrage la răspundere penală pe Rotari Dmitri, care în perioada ianuarie-martie 2012 a însuşit prin înşlăciune avind încrederea sa, bani în sumă de 12500 euroşi bunuri materiale şi anume automobilul de model „*****” la preţul de 5000 euro, prin ce i-a fost cauzat un prejudiciu material considerabil în proporţii deosebit de mari, în sumă totală de 17500 euro, echivalentul a 271250 lei (f.d.20, vol.I);

-raport de autosesizare a procurorului din 15.11.2017 (f.d.23, vol.I);

-plângere de la ***** din 18.09.2017 asupra încheierii din 18.08.2017 emise de colaboratorul de poliţie Bleandură Dorian (f.d.24, vol.I);

-plângere de la ***** din 01.08.2017 adresată Inspectoratului de Poliţie Bălți, prin care solicită organelor de poliţie să fie atras la răspunderepe fostul său ginere care în perioada ianuarie-martie 2012 prin înşelăciune şi abuz de încredere a dobîndit de la ea suma de 17500 euro care nu a restituit-o pînă la moment (f.d.29, vol.I);

-revendicare şi cazier contravenţional în privinţa inculpatului Rotari Dmitri (f.d.36-37, vol.I);

-ordonanţă de recunoaştere în calitate de parte vătămată a lui ***** din 06.12.2017 (f.d.44, vol.I);

-cerere de la ***** din 06.12.2017 prin care solicită să fie recunoscută în calitate de parte civilă dat fiind că i-a fost cauzat un prejudiciu în sumă de 271250 lei (f.d.47, vol.I);

-ordonanţă de recunoaştere în calitate de parte civilă a lui ***** din 06.12.2017 (f.d.48, vol.I);

-adeverinţă eliberată de Agenţia Servicii Publice, prin care se confirmă că potrivit Registrului de Stat al Transporturilor (la data de 12.03.2018) după cet.Rotari Olga, nu au fost şi nu sunt înmatriculate mijloace de transport cu drept de proprietate (f.d.74, vol.I);

-contract de vânzare-cumpărare a imobilului din 13.01.2012 (f.d.75-78, vol.I);

-proces-verbal de examinare a documentelor din 05.04.2018 (f.d.79, vol.I);

-ordonanţă de anexare a documentelor la materialele cauzei din 05.04.2018 (f.d.80, vol.I);

-ordonanţă şi proces-verbal de ridicare din 26.06.2018 cu anexe (f.d.89-97, vol.I);

-proces-verbal de examinare a documentelor din 27.06.2018 (f.d.98, vol.I);

-ordonanţă de anexare a documentelor la materialele cauzei din 27.06.2018 (f.d.99, vol.I);

-răspunsul Inspectoratului de Poliţie Bălți din 20.06.2018 (f.d.104, vol.I);

-ordonanţa şi procesul-verbal de ridicare din 21.03.2019, cu anexe (f.d.145-153, vol.I)

-ordonanţa de respingere a cererii învinuitului şi apărătorului din 16.05.2019 (f.d.166, vol.I);

-declaraţiile părţii vătămate ***** din 10.12.2019, care a declarat că inculpatul este fostul său ginere. Fiica cu ginerele au fost împreună în perioada anilor 2007-2019, în care ultimul a început să joace jocuri de noroc. Avînd multe datorii au vîndut apartamentul, care a fost procurat de părinţi înainte de nuntă. După o perioadă de timp Rotari Dmitri a cerut de la dânsa să-i dea cu împrumut 15000 de euro pentru că spunea că este urmărit, se punea în genunchi şi ruga să îl ajute. Suma de 7000 de euro o avea personal, iar 5000 de euro i-a împrumutat de la o prietenă şi i-a dat inculpatului, iar soţul şi fiica ei nu cunoaşteau de acest fapt. În 2012-2013 au procurat automobilul model „*****”, care a fost înregistrat pe fiica Olga. Inculpatul avea datorii şi au decis să vîndă automobilul. Inculpatul a găsit cumpărător, a vîndut automobilul, din spusele lui cu 5000 de euro, după care în noiembrie a plecat la Moscova, Federaţia Rusă. Dânsa i-a împrumutat 300 de dolari pentru drum, care inculpatul i-a restituit apoi. De două ori i-a dat 1000 euro, apoi 1000 euro pentru mobilă, dar i-a întors. Pentru reparaţia în apartamentul de pe adresa *****, mun.Bălți, care era înregistrat pe Rotari Dmitri şi Rotari Olga, le-a oferit bani. Nu are de la inculpat careva recipise, deoarece avea încredere în el, şi Rotari Dmitri a promis că îi va întoarce banii. *****nu era angajată în cîmpul muncii, se afla în concediu de maternitate la acel moment. Pînă în prezent Rotari Dmitri nu i-a restituit banii. Este vorba despre suma de 17500 euro compusă din 12500 euro care i-a dat cu împrumut inculpatului şi 5000 euro costul automobilului (f.d.202-205, vol.I);

-declaraţiile părţii vătămate ***** din 24.07.20, ultima suplimentar declarând, că susţine declaraţiile date la 10.12.2019, la fel a indicat că Rotari Sergiu i-a restituit la Moscova suma de 2000 euro pe mobilă. Pînă la moment Rotari Dmitri nu i-a restituit banii în sumă 17500 euro dintre care 12500 i-a împrumutat şi 5000 euro costul automobilului. În primăvara anului prin bancă i-a transmis 60000 ruble prin transfer bancar. Pe perioada anilor 2014-2016 Rotari Dmitri i-a întors 300 dolari şi 2000 euro. Dmitri i-a spus că îi restituie toţi banii, dar în 2017 a înţeles că o minte şi a depus plângere la poliţie (f.d.222-223, vol.I);

-declaraţiile martorului ***** din 12.10.2020, el declarând că Rotari Dmitri e fostul său ginere. Soţia i-a împrumutat lui Rotari Sergiu 12000 euro, deoarece el avea datorii. Nu a fost împotrivă. Nu cunoaşte pentru ce anume avea nevoie de aceşti bani. Dorea să-şi vîndă automobilul şi să procure altul, dar Rotari a spus că are un cunoscut care vinde automobil cu 4500 euro. I-a dat aceşti bani fiind procurat „*****” şi înregistrat pe fiica Olga. După a vîndut automobilul la cumpărătorul găsit de Rotari. După aceasta a dispărut şi automobilul şi Rotari cu banii. Toate acestea au avut loc în 2012 cînd soţia sa ***** i-a împrumutat lui Rotari Dmitri 12000 euro, iar automobilul a fost vîndut aproximativ după jumătate de an. ***** nu a asistat la discuţiile dintre ***** şi Rotari Dmitri în privinţa împrumutului. De automobil se foloseau cu toţii, însă cel mai mult Rotari Dmitrii şi Olga. Apartamentul fiicei şi a ginerelui a fost vîndut în 2013 la suma de 38000 euro. Nu cunoaşte pe ce au fost cheltuiţi aceşti bani. Din 2012 pînă în prezent Rotari Dmitri a întors părţii vătămate suma de 2000 euro, despre alte sume nu cunoaşte. Apartamentul din mun.Bălți, *****, a fost procurat cu 25000 euro, jumătate din sumă a fost achitată de către el împreună cu soţia, iar celalată jumătate de către părinţii lui Rotari Dmitri. Automobilul „*****” a fost procurat cu 4500 euro şi 500 euro au fost achitaţi pentru reparaţie.

Fiica nu a fost angajată în cîmpul muncii, iar Rotari Dmitrii a lucrat neoficial, însă nu cunoaşte ce venit avea (f.d.234-235, vol.I);

-declaraţiile martorului *****din 12.10.2020, ea dec*****d că Rotari Dmitri este fostul său soţ, cu care a divorţat în 2013. Cu Rotari Dmitri s-au căsătorit în 2007, acesta juca jocuri de noroc din 2010 pînă în 2012, din acest motiv s-au început probleme financiare. Apartamentul care l-au procurat împreună a fost vîndut, deoarece Rotari Dmitri avea datorii de aproximativ 11000 euro către unchiul său ***** Sergiu. Apartamentul a fost vîndut cu 38000 euro, bani care se aflau la Rotari Dmitri, care a spus că va întoarce datoriile şi vor procura ceva mai ieftin. Locuiau la părinţi, iar banii au dispărut. Rotari Dmitri a luat şi un credit, iar fidejusor era naşul său. În 2012 Rotari Dmitri a împrumutat de la *****alenina 12500 euro, care 5000 euro le-a împrumutaţi de la prietena sa. Tatăl ***** a fost împotrivă. După ceva timp Rotari Dmitri a luat automobilul tatălui, care dorea să-l vîndă şi l-a vîndut, fără careva acte, după care a dispărut. Pînă în prezent Rotari Dmitri a întors careva sume de bani, el are datorii la pensia alimentară şi nu ajută la întreţinerea copilului. Apartamentul a fost procurat în 2006 înainte de căsătorie de către părinţi la suma de 24000 euro, iar în contract era indicat 26000 euro, însă s-a făcut un recalcul, iar în 2012 l-au vîndut. Aproximativ 5 ani au făcut reparaţie. Ea nu era angajată în cîmpul muncii, făcea studiile, iar cu reparaţia şi mobila o ajutau părinţii. Rotari Dmitrii a lucrat la reutilarea automobilelor, dar nu oficial, atelierul era în ograda la părinţii săi. Nu ţine minte ce venit avea. După discuţia cu ***** Sergiu a aflat că Rotari Dmitri nu i-a restituit datoria. Rotari Dmitri a cheltuit toţi banii fără vre-o justificare, din iarnă pînă în martie banii au dispărut. La ***** Rotari Dmitri s-a adresat în 2012, era prezentă la discuţai dintre cei doi, iar la transmiterea banilor era prezentă şi prietena mamei Eugenia. Automobilul a fost procurat aproximativ în 2009-2010 de către părinţii săi. De automobil se folosea Rotari Dmitri şi ea, părinţii foarte rar. Situaţia cu automobilul s-a întîmplat aproximativ după 2 luni, după ce ***** i-a împrumut lui Rotari Dmitri suma de 12500 euro. Despre faptul că automobilul urmează să fie vîndut a aflat cu o seară înainte de înstrăinare. Ea a perfectat la notar actele pe alt nume decît cel al cumpărătorului. ***** a venit cu propunerea de a vinde automobilul. Rotari Dmitri a plecat în Federaţia Rusă în noiembrie 2012, deja nu mai locuiau împreună. Toate cheltuielile au fost suportate de către *****. Nu cunoştea unde se aflau banii de pe apartament, Rotari Dmitri îi ascundea undeva după mobilier. A depistat că banii nu sunt după ce mama i-a împrumutat bani inculpatului şi după ce a fost vîndut automobilul (f.d.236-238, vol.I);

-declaraţiile martorului ***** din 20.10.2020, el declarând că cu Rotari Dmitri aveau ateliere vecine. Aproximativ în 2010 a procurat de la Rotari Dmitri automobilul de model „*****”, la preţul de 4500 euro. La încercările lui de a perfecta actele pe automobil nu a primit nici un rezultat. Automobilul era înregistrat pe un oarecare ***** şi trebuia să achite încă 300 euro pentru perfectarea actelor. Rotari Dmitri i-a transmis automobilul, iar el i-a transmis banii. După ceva timp Rotari Dmitri a dispărut, iar ***** a venit la el şi a cerut automobilul înapoi, sau să-i restituie datoria pe care o avea Rotari Dmitri faţă de el. A vîndut automobilul aproximativ cu 5 ani în urmă. Prejudiciul nu a fost compensat, nu cunoaşte dacă la Rotari Dmitri mai veneau şi alţi creditori. Nu cunoaşte cu ce sumă era dator Rotari Dmitri lui *****. Rotari Dmitri trebuia să-i prefecteze actele pe auotomobil cînd avea să vină un moş de-al lui, cui îi aparţinea acel automobil. ***** a fost la el aproximativ după 6 luni, singur, după care s-au întîlnit de mai multe ori în legătură cu actele pe automobil, pînă la urmă nu s-au lămurit, actele nu au fost perfectate, şi suma de bani nu a fost restituită. Automobilul a fost vîndut la fier uzat cu aproximativ suma de 2500 euro, pînă a-l vinde se afla la el în ogradă, fără acte. După ce l-a vîndut nimeni nu a întrebat

de automobil. Nu s-a mai întîlnit cu Rotari Dmitri după ce a procurat de la el automobilul, nu cunoaşte unde acesta se află, din auzite cunoaşte că a fost în Rusia (f.d.246-247, vol.I);

Volumul II

-declaraţiile martorului *Zaharciuc Evghenia* din 24.11.2020, ea declarând că îl cunoaşte pe Rotari Dmitri, sunt în relaţii normale. În 2012 a fost telefonată de către prietena sa *****, care a cerut cu împrumut suma de 5000 euro. Ea a mers la ***** acasă, unde era fiica Olga cu copilul şi Rotari Dmitri şi i-a adus banii. Copilul plîngea foarte tare, şi s-a gîndit că banii sunt pentru o intervenţie chirugicală a copilului. Banii i-a pus pe masă la Valentina acasă, iar aceasta a luat banii şi i-a dat lui Rotari Dmitri. La acel moment nu cunoştea pentru ce aveau nevoie de bani, iar mai tîrziu Valentina i-a spus, că banii erau pentru Rotari Dmitri. Nu a luat o recipisă de la Valentina, deoarece erau foarte bune prietene. Banii au fost restituiţi în rate, timp de 5-6 luni. Nu cunoaşte în ce relaţii este Valentina cu Rotari Dmitri. Despre automobilul „*****” nu ţine minte nimic, cunoaşte doar de la Valentina că aveau probleme mari, însă nu cunoaşte anume ce probleme (f.d.4, vol.II);

-declaraţiile martorului *Rotari Andrei* din 01.12.2020, el declarând că Rotari Dmitri este fratele său. Aproximativ în primăvara anului 2014, Rotari Dmitri l-a rugat să-i transmită lui ***** suma de 500 euro. În acelaşi an a mers la Moscova cu ***** şi fiul fratelui David, peste o săptămînă s-au întors. La rugămintea lui Rotari Dmitri, i-a împrumutat de 2 ori cîte 500 euro pentru a restituit o datorie pe automobil. Cunoaşte că automobilul a fost procurat cu 4500 euro, o parte din sumă a fost împrumutată de la socrul fratelui, aproximativ 2500 euro. Banii de la Rotari Dmitri îi primea prin transfer, după care personal îi dădea lui *****. Sumele care Rotari Dmitri le împrumuta de la el, au fost transmise socrului său pentru automobil. În afară de banii pe automobil, Rotari Dmitri nu era dator cu nimic. Rotari Dmitri şi *****locuiau în apartamentul din *****, care a fost procurat după nuntă. Apartamentul a fost vîndut din motiv că nu puteau să achite creditul. Rotari Dmitri a împrumutat bani de *****. ***** comunica cu Rotari Dmitri şi dorea ca acesta să se împace cu fiica ei, însă nu cunoaşte de ce a depus plîngerea. Rotari Dmitri nu a jucat niciodată în jocuri de noroc (f.d.10, vol.II);

-declaraţiile martorului ***** din 02.02.2021, ea declarând că Rotari Dmitri este fiul său. Nu ţine minte cînd, însă fiul ei a venit acasă şi i-a spus că doreşte cu Olga să procure un automobil. Fiul i-a comunicat că au împrumutat bani de la *****. După ceva timp au decis să vîndă acest automobil, iar Rotari Dmitri dorea să investească bani în afacere. După ce a rămas fără loc de muncă a plecat în Federaţia Rusă, pentru a întoarce datoriile, iar Olga a plecat în mun.Chişinău, nepotul era cu *****alentin, iar la ea era de 2 ori pe săptămînă. ***** i-a comunicat că soţul ei doreşte să i-a bani la procente pentru a procura un automobil, ea i-a propus să-i împrumute bani. Banii în sumă de 2000 euro au fost împrumutaţi pentru o perioadă de un an, un an şi jumătate. 1000 euro au fost restituiţi, iar suma rămasă ***** i-a spus că o bva restitui după ce Rotari Dmitri o să-i transmită bani. În 2016 ***** a venit la ea şi i-a cerut să-i restituie suma de 12000 euro pentru apartamentul care l-au procurat pentru Dmitri şi Olga. A ameninţat-o şi a spus că are 1 an la dispoziţie. Este vorba despre automobilul din cauza penală, pentru care Rotari Dmitri a împrumutat 2500 euro de la *****, iar restul banilor i-a dat *****. Rotari Dmitri i-a întors banii lui *****. Nu cunoaşte cu ce sumă a fost vîndut acel automobil. Rotari Dmitri i-a restituit lui ***** suma de bani investită în automobil, prin transferuri, cînd se afla la Moscova. Apartamentul a fost procurat de ea şi familia ***** la preţ de 25000 euro, au dat cîte 12500 euro fiecare. ***** a cerut de la ea banii pe care ea i-a pus pentru apartament, dar ea nu i-a dat aceşti bani. Olga a fost şi i-a propus lui Dmitri să renunţe la paternitate, deoarece vrea să plece în Europa. Dmitri categoric a refuzat, iar Olga a spus că îi va face probleme (f.d.16-17, vol.II);

-declaraţiile martorului ***** din 23.03.2021, el declarând că Rotari Dmitri este nepotul său. Ultimul dorea să procure un automobil de model „Mercedes” şi i-a împrumutat bani, astfel a procurat automobilul în jumătate cu socrul său, probabil suma era de 5000 euro. Nu cunoaşte pe cine a fost înregistrat automobilul, însă cunoaşte că a fost vîndut lui Dima Băicic. Nu a asistat la procurarea sau vînzarea automobilului. I-a împrumutat lui Rotari Dmitri 2500 euro, care i-au fost restituţi aproximativ peste un an, un an şi jumătate. Nu cunoaşte dacă Rotari Dmitri i-a restituit banii socrului său. Din cîte cunoaşte Rotari Dmitri a plecat la Moscova pentru a restitui banii pe automobil socrului. Rotari Dmitri era în relaţii bune cu soacra sa chiar şi după divorţul cu Olga. Din auzite cunoaşte că părinţii lui Olga i-au cerut lui Dmitri să renunţe la paternitate, pentru că Olga dorea să plece peste hotare. Din banii de pe apartament el a împrumutat 5000 euro, care i-a restituit lui Dmitri peste 2-3 luni. Atunci Dmitri şi Olga erau încă căsătoriţi (f.d.23-24, vol.II);

-declaraţiile martorului ***** din 30.03.2021, ea declarând, că Rotari Dmitri este fratele ei. Cunoaşte că automobilul a fost cumpărat de către Dmitri şi socrul său, fiecare achitînd jumătate din preţ. Despre vînzarea automobilului nu cunoaşte nimic. De automobil se folosea toată familia. Cunoaşte că după vînzarea automobilului Dmitri i-a întors socrului jumătatea lui de bani. Nu cunoaşte detalii despre cum i-a întors banii şi cînd. Dmitri era în relaţii foarte bune cu ***** pînă la divorţul cu Olga. După divorţ relaţiile s-au schimbat, la început erau bune, însă cu timpul s-au înrăutăţit. Cunoaşte că ***** a venit la ei acasă să o felicite cu naşterea copilului şi i-a spus mamei sale, că ultima trebuie să-i întoarcă jumătate din banii pentru apartament şi dacă n-o va face, se vor găsi persoane care o vor mpune să-i întoarcă. Valentina a cerut 12500 euro pentru apartamentul pe care ele le-au cumpărat împreună. Valentina i-a spus mamei că dacă ea nu-i va întoarce banii, ea va face totul ca Dmitri să fie închis în închisoare. Din cîte cunoaşte, Dmitri Rotari nu-i este dator la moment lui ***** cu bani. În timpul căsniciei Dmitri lucra şi întreţinea familia, iar Olga nu lucra (f.d.29, vol.II);

-declaraţiile martorului ***** din 30.03.2021, el declarând că Rotari Dmitri este fratele soţiei sale. Din cîte cunoaşte automobilul „*****” a fost cumpărat de către Dmitri şi socrul său în jumătate. Mai tîrziu a fost vîndut şi Dmitri i-a întors socrului jumate de sumă. Nu ştie cu cît a fost cumpărat şi vîndut automobilul dat şi cînd Dmitri i-a întors banii socrului, dar ştie că i-a întors în rate. Dmitri şi ***** aveau relaţii bune în timpul căsniciei cu Olga Rotari, după divorţ relaţiile tot erau bune. Ulterior Dmitri a plecat Federaţia Rusă şi Valentina cu David la fel au plecat la el. După divorţ tot erau în relaţii bune din cîte cunoaşte. Nu ştie de cîte ori Valentina a fost în Federaţia Rusă la Dmitri. Nu ştie care este cauza că relaţiile lui Dmitri şi Valentina s-au înrăutăţit. Într-o zi ea a venit şi s-a început un scandal. Valentina a venit la ei acasă, soţia sa Alina, soacra sa şi Valentina discutau, iar la un moment dat s-a început conversaţie şi ceartă din cauza banilor, suma nu ţine minte, dar ştie că din cauza apartamentului care Valentina şi soacra lui lau cumpărat lui Olga şi Dmitri la nuntă. Valentina spunea că mama lui Dmitri trebuie să întoarcă pentru fiul ei banii. Aceasta a avut loc în 2015-2016. În timpul căsniciei doar Dmitri lucra şi întreţinea familia. El lucra în auto-service. Cu Alexei ***** şi Olga Rotari nu a vorbit despre cumpărarea automobilului. Nu a fost prezent cînd automobilul a fost cumpărat şi vîndut. Nu era secret că Dmitri şi Alexei au cumpărat în jumătate automobilul. Dmitri i-a spus că ei au cumpărat automobilul împreună (f.d.30, vol.II);

-declaraţiile inculpatului *Rotari Dmitri* din 04.11.2021, el declarând că vina nu o recunoaşte şi că cu un an pînă la nuntă părinţii lui şi a a soţiei să le facă cadou un apartament. Ei au oferit cîte 12500 euro fiecare şi peste un an a avut loc nunta, actele pe apartament au fost pe numele lui şi a soţiei Olga. Apartamentul era fără reparaţie, fără uşi etc., 2 ani a încercat să facă

reparaţie personal din salariul său iar mai tîrziu a decis cu Olga să aplice la un credit. Au luat credi, au făcut reparaţie, dar creditul nu le-a ajuns ca să finiseze reparaţia. Peste un timp s-a născut copilul, după care a fost interzisă reutilarea automobilelor şi a rămas fără serviciu, iar creditul trebuia achitat lunar şi s-au început problemele financiare. Cu soţia sa au decis să vîndă apartamentul pentru că banca cerea banii, iar ei nu aveau de unde să achite creditul. Nu-şi aminteşte în ce an, Alexei ***** a spus că vrea să cumpere maşină aproximativ de 2000-2500 euro, la ce i-a propus să cumpere o maşină mai bună la doi şi i-a propus să dea o parte din sumă. A găsit un automobil de la o persoană care aducea maşini din Europa de model „*****”, pe care l-au procurat, achitînd fiecare cîte 2500 euro şi de care se foloseau cu toţii, adică el, Alexei *****, Olga, fratele lui. Din cauza achitării lunare a creditului la el se micşorau numărul materialelor pentru deservire la serviciu. Acesta a sunat furnizorul care aducea materiale din Turcia şi China, furnizorul era Ruslan Cojocari, şi l-a rugat să-i aducă în datorie materiale pentru lucru. El i-a spus să-i dea ceva în gaj şi el îi va oferi materiale. A gajat automobilul pentru a lua materiale şi peste aproximativ 2-3 luni legea s-a modificat şi s-a interzis reutilarea automobilelor. El trebuia să întoarcă banii lui Ruslan, să achite creditul, venit nu avea, s-a adresat la Ruslan să i-a înapoi materialele, însă el a refuzat pentru că nu mai avea nevoie de acele materiale şi mai tîrziu i-a propus lui Dmitri Sclifos să cumpere automobilul „*****”, i-a explicat toată situaţia şi el i-a dat prima sumă de bani 2500 euro, pe care le-a dat lui Ruslan Cojocari pentru materiale, dar a rămas dator cu bani şi Ruslan a început să calculeze procentele. Cu Olga au decis că trebuie să plece peste hotare, după care el a plecat la Moscova, Federaţia Rusă şi peste 3 luni s-a reîntors după Olga şi David. Olga a spus că nu va pleca la Moscova Federaţia Rusă şi el s-a întors înapoi în Federaţia Rusă, iar peste 2-3 săptămîini ***** l-a sunat şi a spus că Olga a depus actele pentru divorţ. A rămas să lucreze la Moscova, Federaţia Rusă pentru că trebuia să întoarcă datoriile. ***** venea des la Moscova, Federaţia Rusă cu serviciu ca să cumpere marfă, el o întîlnea şi o ducea acolo unde avea nevoie. De fiecare dată cînd ***** venea la Moscova, el întorcea o parte din banii care era dator pentru automobilul vîndut. I-a întors banii pentru atuomobil prin fratele său, prin transferuri prin banca „Zolotaia Corona” şi cînd personal se vedeau la Moscova şi totul era bine. După ceva timp relaţiile s-au înrăutăţit şi peste un timp l-a sunat Olga Rotari cu propunerea ca el să renunţe la drepturile părinteşti. El i-a spus că nu va face asta după care s-au început ameninţări din partea lui Olga şi a lui Valentina. Pînă la asta i-a spus fostei soţii să depună acte pentru pensia alimentară şi va primi bani lunar. Olga nu a depus pentru pensia alimentară aproximativ 2 ani, după fără ca să-i spună totuşi a depus actele pentru pensia alimentară, s-au adunat bani pentru 7-8 luni, el transmitea bani. Cînd a aflat despre pensia alimentară prin mama sa i-a transmis banii lui Olga şi peste 6 ani pentru prima dată s-a întors în Moldova şi la aeroport i-au spus să se adreseze la poliţie. Atunci a aflat că a fost scrisă plîngere. S-a întors în Federaţia Rusă, iar mama sa a fost telefonată de la procuratură. Apartamentul l-au donat părinţii săi şi părinţii lui Olga. Creditul pentru reparaţie l-a împrumutat de la BC „Moldindconbank” în sumă de 200000 lei. Apartamentul l-a vîndut cu aproximativ 25000-26000 euro. Din aceşti bani a fost achitat creditul şi apartamentul era gajat la bancă. Banii care au rămas după ce a achitat creditul au rămas la ***** la care au locuit după ce au vîndut apartamentul. Cînd erau împreună cu Olga ea nu era angajată la serviciu, ea nu a lucrat niciodată oficial şi neoficial, cînd s-au căsătorit ea era studentă la universitate. ***** a luat banii de la sora ei şi i-a întors în decurs de jumate de an. Nu ţine minte ce sumă a rămas, după achitarea creditului, însă tot ce a rămas era la *****. Din acei bani au făcut cumătria fiului David. Decizia de a procura automobilul „*****” a fost făcută împreună cu Alexei *****, procura pe automobil era făcută pe Olga, care la fel se folosea de automobil. Ruslan Cojocari a cerut gaj şi el a gajat

automobilul. Ruslan a adus materialele în sumă de aproximativ 3800-4000 euro. Procura pe automobil Olga a făcut-o pe Ruslan. Despre asta cunoşteau Dmitri şi Olga, fără ca să ştie părinţii săi. Verbal era înţelegerea că după ce întoarce datoria lui Ruslan Cojocari, el scrie automobilul pe Dmitri sau Olga (f.d.50-51, vol.II).

Luând în consideraţie probele verificate în ansamblu, Colegiul penal ajunge la concluzia că nu există dubii rezonabile în ce priveşte existenţa elementelor infracţiunii prevăzute de art.190 al.(1) Cod penal RM în acţiunile inculpatului Rotari Dmitri, vinovăţia inculpatului fiind dovedită incontestabil prin ansamblul de probe administrate în materialele cauzei penale.

Judecînd cauza penală, instanţa de fond a verificat complet, sub toate aspectele şi în mod obiectiv circumstanţele cauzei şi a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinenţei, concludenţei, utilităţii şi veridicităţii lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungînd la concluzia privind vinovăţia inculpatului Rotari Dmitri şi încadrând just acţiunile inculpatei în baza dispoziţiilor art.190 al.(1) Cod penal RM-*escrocheria, adică dobîndirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înşelăciune şi abuz de încredere.*

Colegiul indică că nu poate fi reţinut în favoarea inculpatului argumentul invocat în apel referitor la faptul că el nu este vinovat de comiterea infracţiunii incriminate, că în acţiunile lui Rotari Dmitri nu se întrunesc elementele constitutive ale infracţiunii prevăzute de art.190 al.(1) Cod penal RM, iar probele puse la la baza acuzării au fost dobîndite cu încălcarea flagrantă a prevederilor legislaţiei procesual-penale.

În această ordine de idei Colegiul penal apreciază aceste afirmaţii cu caracter declarativ şi ca un mod de apărare a inculpatului în vederea eschivării de răspundere penală, afirmaţiile date fiind combătute prin totalitatea de probe administrate, care au fost puse just de către instanţa de fond la baza sentinţei de condamnare.

Nerecunoaşterea vinovăţiei de către inculpatul Rotari Dmitri în săvîrşirea infracţiunii reţinute în sarcina lui de către instanţa de fond nu echivalează cu achitarea lui, după cum se solicită în apelul declarat, deoarece probele prezentate în spriginul învinuirii dovedesc incontestabil vinovăţia inculpatului Rotari Dmitri în comiterea infracţiunii prevăzute de art.190 al.(1) Cod penal RM, aceasta fiind o metodă de a denatura stabilirea adevărului şi de a se eschiva de răspundere penală.

Instanţa de fond just a apreciat că pe cauză sunt suficiente probe directe, utile şi veridice, care în ansamblu coroborează între ele şi care confirmă pe deplin vinovăţia inculpatului în faptele infracţionale reţinute în sarcina lui.

Colegiul penal consideră că probele administrate pe cauză în acuzare, cercetate în şedinţa instanţei de fond, precum şi verificate suplimentar în şedinţa instanţei de apel, corespund cerinţelor stipulate de art.101 CPP, adică sînt pertinente, concludente, utile pentru a putea fi puse la baza unei sentinţe de condamnare, ele fiind în coroborare între ele şi demonstrînd deplin vinovăţia inculpatului în săvîrşirea infracţiunii prevăzute de art.190 al.(1) Cod penal RM, după cum a stabilit instanţa de fond, în deplină măsură.

După verificarea suplimentară a probelor materiale Colegiul penal constată, că argumentele invocate în apelul declarat de avocat în interesele inculpatului sunt contradictorii circumstanţelor şi împrejurărilor de fapt stabilite de către instanţa de fond pe parcursul judecării cauzei.

Deşi inculpatul Rotari Dmitri nu recunoaşte vinovăţia sa în săvîrşirea infracţiunii incriminate şi reţinute în sarcina lui, reieşind din probele administrate de către instanţa de fond şi verificate suplimentar de către instanţa de apel, Colegiul Penal consideră că probele administrate

demonstrează pe deplin săvîrşirea de către inculpat a infracţiunii reţinute, astfel instanţa de fond corect a conchis asupra vinovăţiei inculpatului.

Colegiul indică că instanţa de fond a ţinut cont de legea procesual-penală, a apreciat probele administrate în ansamblu din punct de vedere al coroborării, fiind înlăturate toate dubiile privind nevinovăţia inculpatului.

În acest aspect Colegiul penal indică, că pe cauza au fost efectuate în deplină măsură acţiuni procesual-penale de investigare în vederea stabilirii vinovăţiei inculpatului Rotari Dmitri, probele date fiind administrate şi cercetare în instanţa de fond, ulterior şi de către instanţa de apel, în urma cărora s-a stabilit cu certitudine vinovăţia inculpatului în comiterea infracţiunii imputate.

În acest aspect, Colegiul penal indică, că potrivit comentariului făcut la art.190 al.(1) Cod penal RM, obiectul juridic special constă în relaţiile sociale cu caracter patrimonial, a căror existenţă şi dezvoltare prezumă un regim de legalitate privind bunurile (obiect juridic principal); obiectul juridic secundar constă în relaţiile sociale referitoare la buna desfăşurare a activităţii de serviciu în unităţile publice sau private, manifestată prin administrarea sau gestionarea bunurilor încredinţate în albia cadrului legal.

Obiectul material al infracţiunii prevăzute la art.190 al.(1) CP RM este format din bunurile care au o existenţă materială, sînt create prin munca omului, dispun de valoare materială şi cost determinat, fiind bunuri mobile şi străine pentru făptuitor.

Latura obiectivă a infracţiunii prevăzute la al.(1) art.190 CP RM are următoarea structură: 1) fapta prejudiciabilă alcătuită din două acţiuni (inacţiuni): a) acţiunea principală, care constă în dobîndirea ilicită a bunurilor altei persoane; b) acţiunea sau inacţiunea adiacentă, care constă, în mod alternativ, în înşelăciune sau abuz de încredere; 2) urmările prejudiciabile sub forma prejudiciului patrimonial efectiv al cărui mărime se situează între limitele de 25-2500 unităţi convenţionale, şi care nu are un caracter considerabil; 3) legătura de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă şi urmările prejudiciabile.

În sensul prevederii de la al.(1) art.190 CP RM, prin „înşelăciune" se înţelege după caz: 1) dezinformarea conştientă a victimei, care constă în prezentarea vădit falsă a realităţii (înşelăciunea activă); 2) trecerea sub tăcere a realităţii, cînd sînt ascunse faptele şi circumstanţele care trebuie comunicate în cazul săvîrşirii cu bună-credinţă şi în conformitate cu legea a tranzacţiei patrimoniale (înşelăciunea pasivă).

Prevederea de la al.(1) art.190 CP RM se aplică în cazul în care: 1) înşelăciunea pasivă se află în legătură cauzală cu dobîndirea ilicită a bunurilor altei persoane şi 2) dacă înşelăciunea pasivă se realizează înainte de apariţia la făptuitor a posibilităţii reale de a se folosi şi a dispune de bunurile ce i s-au transmis. Drept urmare, nu se aplică nici al.(1) art.190 CP RM, nici o altă normă penală, in cazul in care: 1) înşelăciunea pasivă nu se află în legătură cauzală cu dobindirea ilicită a bunurilor altei persoane *şi* 2) dacă înşelăciunea pasivă se realizează după apariţia la făptuitor a posibilităţii reale de a se folosi şi a dispune de bunurile ce i-au fost transmise.

Pentru calificarea faptei în baza al.(1) art.190 CP RM, nu au importanţă metodele sub care se prezintă înşelăciunea. Aceasta poate fi realizată pe cale verbală, în scris sau sub forma unor acţiuni. în contextul infracţiunii prevăzute la alin.(1) art.190 CP RM, înşelăciunea poate privi următoarele circumstanţe: 1) identitatea sau calităţile personale ale făptuitorului sau ale altor persoane; 2) mărimea, cantitatea sau calitatea bunurilor care formează mijlocul de săvîrşire a infracţiunii prevăzute la alin.(1) art.190 CP RM; 3) acţiuni sau evenimente anumite (de exemplu: cazul asigurat; cîştigarea potului într-o loterie; dispoziţia unor terţe persoane privind bunurile; faptul executării unei anumite lucrări; faptul achitării banilor pentru bunurile primite;

efectuarea unor cheltuieli etc.); 4) promisiuni (cînd făptuitorul ia de la victimă banii, angajîndu-se să presteze un anumit serviciu, să execute o lucrare, fie să ia bunuri în chirie, promiţîndu-i că le va întoarce, ia bani cu împrumut etc., cu toate că, de facto, nu are intenţia să execute lucrarea, să presteze serviciul, să întoarcă bunurile închiriate sau să stingă datoria) etc.

În sensul prevederii de la alin.(l) art.190 CP RM, prin *„abuz de încredere”* se înţelege exploatarea de către făptuitor a raporturilor de încredere care s-au stabilit între el şi victimă. De regulă, raporturile de încredere decurg din încheierea unor convenţii de drept civil (mandat, depozit, asigurare, comision, administrare fiduciară etc.) sau din alte fapte juridice. În alte cazuri, aceste raporturi se creează pe fondul atitudinii de colegialitate, prietenie, afecţiune între făptuitor şi victimă, atitudine care, de multe ori, este artificial creată şi susţinută, timp îndelungat, prin eforturile făptuitorului.

Pentru calificarea faptei în baza al.(1) art.190 CP RM, nu au importanţă mijloacele care au fost utilizate pentru săvîrşirea infracţiunii: documente false; instrumente de măsurat false; uniforma specială sau alte însemne de apartenenţă la un anumit rol social; computerul etc. Important este ca aceste mijloace să fie folosite pentru sustragere, nu pentru facilitarea accesului la bunurile respective, nici pentru crearea unor condiţii pentru luarea ulterioară a bunurilor pe altă cale.

Infracţiunea specificată la al.(1) art.190 CP RM este o infracţiune materială. Ea se consideră consumată din momentul în care făptuitorul obţine posibilitatea reală de a se folosi sau a dispune de bunurile altuia la propria sa dorinţă.

Latura subiectivă a infracţiunii prevăzute la al.(1) art.190 CP RM se caracterizează, în primul rînd, prin vinovăţie sub formă de intenţie directă. De asemenea, la calificarea faptei este obligatorie stabilirea scopului special - a scopului de cupiditate.

Primirea bunurilor cu condiţia îndeplinirii unui angajament poate fi calificată conform al.(1) art.190 CP RM doar în cazul în care făptuitorul, încă la momentul intrării în stăpînire asupra acestor bunuri, urmărea scopul de a le sustrage şi nu avea intenţia să-şi onoreze angajamentul asumat.

În cazul infracţiunii prevăzute la alin.(1) art.190 CP RM, prezenţa scopului de sustragere o demonstrează următoarele circumstanţe: 1) situaţia financiară extrem de neprielnică a persoanei care îşi asumă angajamentul la momentul încheierii tranzacţiei; 2) lipsa de fundamentare economică şi caracterul irealizabil al angajamentului asumat; 3) lipsa unei activităţi aducătoare de beneficii, îndreptate spre încasarea mijloacelor băneşti necesare onorării angajamentului; 4) achitarea veniturilor către primii deponenţi din contul banilor depuşi de deponenţii ulteriori; 5) prezentarea, la încheierea tranzacţiei, din numele unei persoane juridice inexistente sau înregistrate pe numele unei persoane, de care se foloseşte o altă persoană pentru a-şi atinge interesele etc.

În speţă, inculpatul Rotari Dmitri profitînd de bunele relaţii pe care le avea cu *****, abuzînd de încrederea ei prin înşelăciune a dobîndit de la aceasta permisiunea de a vinde automobilului de model „*****”, pe care l-a vîndut, iar banii obţinuţi în urma tranzacţiei în sumă de 4500 euro nu i-a restituit lui *****.

Respectiv, se constată că s-a realizat pe deplin latura obiectivă a infracţiunii de escrocherie prevăzută la art.190 al.(1) Cod penal RM, or Rotari Dmitri abuzînd de încrederea părţii vătămate ***** a înşelat-o în realizarea intenţiilor sale, care de la bun început erau înşelătoare avînd cu certitudine scopul însuşirii banilor.

Astfel din înscrisurile anexate la materialele cauzei se confirmă veridicitatea faptului comiterii infracţiunii de escrocherie de către inculpatul Rotari Dmitri prin declaraţiile părţii

vătămate *****, care a indicat că fostul ginere Rotari Dmitri avea datorii şi au decis să vîndă automobilul „*****”, iultimul a găsit cumpărător, a vîndut automobilul din spusele lui cu 5000 de euro, după care în noiembrie a plecat la Moscova, Federaţia Rusă. Pînă în prezent Rotari Dmitri nu i-a restituit banii. Este vorba despre suma de 17500 euro compusă din 12500 euro partea vătămată, i-a dat cu împrumut inculpatului şi 5000 euro costul automobilului Pe perioada anilor 2014-2016 Rotari Dmitri i-a întors 300 dolari şi 2000 euro. Dmitri i-a spus că îi restituie toţi banii, dar în 2017 a înţeles că o minte şi a depus plângere la poliţie (f.d.202-205, f.d.222-223, vol.I).

La fel, din declaraţiile martorului ***** reiese, că ***** i-a împrumutat lui Rotari Sergiu 12 000 euro, deoarece el avea datorii. Dorea să-şi vîndă automobilul şi să procure altul, dar Rotari a spus că are un cunoscut care vinde automobil cu 4500 euro. I-a dat aceşti bani, fiind procurat automobilul „*****” şi înregistrat pe fiica Olga. După a vîndut automobilul la cumpărătorul găsit şi a dispărut. Automobilul „*****” a fost procurat cu 4500 euro şi 500 euro au fost achitaţi pentru reparaţie (f.d.234-235, vol.I).

Martorul *****a indicat, că situaţia cu automobilul s-a întîmplat aproximativ după 2 luni, după ce ***** i-a împrumut lui Rotari Dmitri suma de 12500 euro. Despre faptul că automobilul urmează să fie vîndut a aflat cu o seară înainte de înstrăinare. Ea a perfectat la notar actele pe alt nume decît cel al cumpărătorului. ***** a venit cu propunerea de a vinde automobilul. Rotari Dmitri a plecat în Federaţia Rusă în noiembrie 2012, deja nu mai locuiau împreună. A depistat că banii nu sunt după ce mama sa i-a împrumutat bani lui Rotari Dumitru şi după ce a fost vîndut automobilul (f.d.236-238, vol.I).

Potrivit declaraţiilor martorului *****, el a procurat de la Rotari Dmitri automobilul de model „*****” la preţul de 4500 euro. Rotari Dmitri i-a transmis automobilul, iar el i-a transmis banii, după ceva timp Rotari Dmitri a dispărut, iar ***** a venit la el şi a cerut automobilul înapoi sau să-i restituie datoria pe care o avea Rotari Dmitri faţă de el. Automobilul a fost vîndut la fier uzat cu aproximativ suma de 2500 euro, pînă a-l vinde se afla la el în ogradă, fără acte. După ce l-a vîndut nimeni nu a întrebat de automobil. Nu s-a mai întîlnit cu Rotari Dmitri, după ce a procurat de la el automobilul, nu cunoaşte unde acesta se află, din auzite cunoaşte că a fost în Rusia (f.d.246-247, vol.I).

Conform declaraţiilor martorului *****, Rotari Dmitri dorea să procure un automobil „Mercedes”, a împrumutat de la ***** bani, şi a procurat automobilul în jumătate cu socrul său, probabil suma era de 5000 euro. I-a împrumutat lui Rotari Dmitri 2500 euro, care i-au fost restituţi aproximativ peste un an, un an şi jumătate. Nu cunoaşte dacă Rotari Dmitri i-a restituit banii socrului său. Din cîte cunoaşte Rotari Dmitri a plecat la Moscova, Federaţia Rusă pentru a restitui banii pe automobil socrului. Rotari Dmitri era în relaţii bune cu soacra sa chiar după divorţul cu Olga (f.d.23-24, vol.II).

Subsecvent, Colegiul consideră că în cadrul judecării cauzei, atît în instanţa de fond, cît şi în instanţa de apel, nu au fost stabilite circumstanţe, care pun la îndoială veridicitatea martorilor audiaţi în instanţa de fond, dar din contra, partea vătămată şi martorii audiaţi amănunţit au descris împrejurările comiterii actelor ilegale de către inculpatul Rotari Dmitri, declaraţiile inculpatului privind nevinovăţia sa fiind combătute prin declaraţiile martorilor *****, *****, Rotari Olga, *****.

Totodată, Colegiul penal indică că martorii pe cauză au fost audiaţi în instanţa de fond sub jurămînt, într-un proces public, astfel careva temei de a pune la îndoială declaraţiile martorilor, instanţa de apel nu a constatat.

Subsecvent Colegiul penal indică, că nu poate fi reţinută afirmaţia invocată în apelul declarat de avocat referitor la faptul că nu este de acord cu concluzia instanţei de fond deapreciere critică a declaraţiilor martorilor ***** şi *****, întrucât ultimii se află în relaţii de rudenie cu inculpatul şi fiind persoane cointeresate, prin declaraţiile respective se urmăreşte scopul dezincriminării inculpatului, mai mult martorii respectivi nu sunt martori oculari, nu au fost prezenţi fizic la în momentul procurării sau vânzării automobilului, declaraţiile respective fiind făcute din spusele altor persoane, or concluzia respectivă relevă lipsa de imparţialitate a instanţei la aprecierea probelor, or, ca persoane cointeresate aflate în relaţii de rudenie cu inculpatul ar putea fi consideraţi şi martorii ***** (mama inculpatului), Rotari Andrei (fratele inculpatului) şi ***** (unchiul inculpatului), care nu sunt martori oculari, nu au fost prezenţi fizic la în momentul procurării sau vânzării automobilului, însă declaraţiile acestora instanţa de fond nu le-a apreciat critic.

Colegiul penal în această ordine de idei indică, că spre deosebire de părţile vătămate şi martori, inculpatul nu poartă răspundere pentru declaraţiile sale, astfel poate adopta o poziţie prin care să nu recunoaşcă vinăvăţia sa în faptele incriminate ca o medotă de a evita răspunderea penală pentru faptele infracţionale comise, iar martorii ***** şi ***** au dat declaraţii reişind din circumstanţele care le-au devenit cunoscute din cele relatate lor de către inculpatul Rotari Dmitri.

Versiunea inculpatului, precum că el nu a săvîrşit infracţiunea imputată lui dat fiind că nu are careva datorii faţă de ***** nu poate fi reţinută, dat fiind că probele administrate confirmă vinovăţia pe acest capăt de învinuire.

Reieşind din cele expuse Colegiul penal indică, că este neîntemeiată şi afirmaţia invocată în apel referitor la faptul, că în cadrul procesului penal nu s-a demonstrat că Rotari Dmitri a acţionat cu scop de cupiditate şi anume a dobîndi prin inducere în eroare, ori prin înşelăciune şi prin abuz de încredere de la ***** suma de 4500 euro, or Rotari Dmitri din anul 2012 îi tot promitea părţii vătămate că îi va restitui banii, însă nu avea intenţia realizării promisiunii, fapt care a condiţionat partea vătămată să depună plîngere la organele competente.

Este absolut neîntemeiat şi argumentul expus în apel referitor la faptul, că Rotari Dmitri nu îi datorează nici un ban părţii vătămate sau fostului socru *****, pentru că le-a restituit cei 2500 Euro pe care îi datora pentru maşina ce a fost vândută, iar alte sume de bani el nu a împrumutat de la ei. Conchide că motivul din care ***** a depus o plîngere împotriva lui Rotari Dmitri la procuratură sunt răzbunarea pentru refuzul lui de accepta decăderea benevolă din drepturile sale părinteşti.

Colegiul penal apreciază invocările avocatului ca fiind o părere pur subiectivă a apelantului, redată în vederea eschivării inculpatului de răspunderea penală pentru faptele sale, or prin probele materiale şi declaraţiile părţii vătămate şi a martorilor audiaţi s-a confirmat cu certitudine existenţa infracţiunii prevăzute de art.190 al.(1) Cod penal RM comisă de către inculpatul Rotari Dmitri în privinţa părţii vătămate *****.

Nu poate fi reţinut şi argumentul invocat, precum că prima instanţă urma să constate că raportul juridic litigios, apărut între Rotari Dmitri şi ***** este unul de natură civilă, examinarea căruia ţinea de competenţa instanţei de judecată în ordine civilă.

În acest aspect Colegiul penal indică, că temeiul aplicării răspunderii potrivit al.(1) art.190 CP RM apare în cazul imposibilităţii apărării drepturilor subiective prin mijloacele justiţiei civile. Atunci cînd este vorba de două subiecte ale unui raport juridic, trebuie verificată înainte de toate ipoteza egalităţii lor în drepturi. Şi numai dacă există indici care exced limitele încălcării normelor dreptului civil, atunci se justifică intervenţia legii penale.

Normele de drept civil se aplică în cazul concurenţei lor cu al.(1) art.190 CP RM, dacă:

1) există posibilitatea restabilirii valorii lezate prin infracţiune pe calea acţiunilor benevole ale subiectului care a lezat valoarea, ori pe calea acţiunii civile;

2) fapta a fost săvîrşită în condiţiile unui risc întemeiat (de exemplu, cînd prejudiciul este urmarea unei decizii economice nereuşite, ori cînd s-a mizat pe obţinerea prea rapidă a unor beneficii etc.).

Sub incidenţa art.190 al.(l) CP RM trebuie să intre doar acele încălcări care demonstrează rea-voinţă, fraudă, malversaţiune din partea făptuitorului.

Pentru situaţia în cauză, sunt relevante prevederile Hotărârii Plenului Curţii Supreme de Justiţie a Republicii Moldova, cu privire la practica judiciară în procesele penale despre sustragerea bunurilor nr. 23 din 28.06.2004, conform căreia primirea bunurilor cu condiţia îndeplinirii unui angajament poate fi calificată ca escrocherie doar în cazul în care făptuitorul, încă la momentul intrării în stăpânire asupra acestor bunuri, urmărea scopul sustragerii lor şi nu avea intenţia să-şi execute angajamentul asumat.

Or, în speţă este clar că la momentul înţelegerii Rotari Dmitri a dus în eroare partea vătămată, asumându-şi obligaţia restituirii sumei de 4500 euro realizate din vînzarea automobilului de model „*****”, deşi cunoştea cu certitudine că nu-şi va onora obligaţiile asumate, din care cauză a încercat să se eschiveze de la partea vătămată.

Se constată cu certitudine că Rotari Dmitri de la bun început conştientiza faptul că nu va restitui părţii vătămate banii obţinuţi din realizarea automobilului, şi anume acest fapt şi înlătură caracterul civil al cazului.

În speţă, s-a demonstrat cu certutudine intenţia lui Rotari Dmitri de a înşela partea vătămată ***** urmărind scopul însuşirii banilor pe cale pînă la moment nu i-a restituit părţii vătămate.

Colegiul penal apreciază că este neîntemeiată şi nemotivată solicitarea avocatului de casare a sentinţei cu pronunţarea unei hotărîi noi, prin care inculpatul să fie achitat, dat fiind faptul că acţiunile inculpatului au fost corect încadrate şi temeiuri de achitare instanţa de apel nu a constatat în situaţia cînd probele cercetate şi apreciate în coroborare dovedesc deplin vina lui Rotari Dmitri în crima stabilită de instanţa de fond.

Colegiul penal la fel conchide că în apelul declarat de avocat nu au fost aduse careva motive a cerinţelor lui, în apel fiind relatate faptele conform viziunii avocatului sub formă de apărare a inculpatului, argumentele expuse fiind în contrazicere cu circumstanţele stabilite de instanţa de fond pe parcursul examinării cauzei, totodată argumentele invocate de avocat privind achitarea inculpatului nu pot fi reţinute şi se resping în tot, deoarece probele cercetate în cumul confirmă deplin vina inculpatului în faptele stabilite de instanţa de fond şi temeiuri de intervenire a instanţei de apel în aspectul propus de avocat nu sunt.

În baza celor expuse, Colegiul penal ajunge la concluzia că apelul declarat ca nefondat urmează a fi respins ca fiind nefondat.

Cu referire la apelul declarat de avocatul Pleşca Iulian în interesele părţii vătămate **.**

Soluţia instanţei de apel se bazează pe prevederile art.415 al.(1) pct.2) CPP RM, potrivit căruia se indică, că instanţa de apel, judecînd cauza în ordine de apel, adoptă una din următoarele decizii: 2) admite apelul, casînd sentinţa parţial sau total, inclusiv din oficiu, în baza art.409 al.(2), şi pronunţă o nouă hotărîre, potrivit modului stabilit, pentru prima instanţă.

Colegiul penal menţionează şi prevederile art.409 al.(2) CPP RM, potrivit căruia se indică, că în limitele prevederilor arătate în alin.(1), instanţa de apel este obligată ca, în afară de

temeiurile invocate şi cererile formulate de apelant, să examineze aspectele de fapt şi de drept ale cauzei, însă fără a înrăutăţi situaţia apelantului.

Colegiul penal conchide că instanţa de fond judecînd cauza penală nu a ţinut cont în deplină măsură de normele procesuale ce ţin de întocmirea sentinţei prevăzute de art.394 al.(1) pct.1) CPP RM, potrivit căruia se reglementează, că partea descriptivă a sentinţei de condamnare trebuie să cuprindă: 1) descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicîndu-se locul, timpul, modul săvîrşirii ei, forma şi gradul de vinovăţie, motivele şi consecinţele infracţiunii.

Astfel, instanţa de fond la descrierea şi constatarea faptei infracţionale comise de către Rotari Dmitri a omis indicarea ultimului abzaţ din învinuirea adusă inculpatului Rotari Dmitri.

Astfel, Colegiul penal constată şi reţine, *că Rotari Dmitri* ***** *din* 15.06.2006 până în anul 2013 a fost căsătorit cu ***** care este fiica lui ***** şi din motiv că acesta avea datorii *****a iniţiat divorţul. În anul 2011 Rotari Dmitri ***** a găsit spre vânzare un automobil şi dorind să-l procure, dar nu avea bani a propus lui ***** să-i împrumute bani pentru procurarea acestui automobil, aceasta fiind de acord, deoarece avea încredere în el, i-a dat bani în sumă de 4500 euro lui Rotari Dmitri. Astfel la 23.03.2011 la notarul Plăcintă Sergiu a fost întocmită procura nr. 4124 pe numele lui ***** (Rotari) Olga pe automobilul „*****” şi Rotari Dmitri a procurat automobil de model „*****” nr.***** cu preţul de 4500 euro. Automobilul dat a fost exploatat de către *****.

Astfel în luna martie 2012, aflându-se în ospeţe la ***** în mun.Bălţi pe str.***** Lupu IA, ap7 26, Rotari Dmitri ***** i-a comunicat că are cumpărător la automobilul de model „*****” nr.***** şi i-a propus acesteia să-l vândă, ***** a fost de acord să vândă automobilul dat, cu condiţia să restituie banii, atunci Rotari Dmitri a fost de acord cu condiţia pusă de aceasta şi inducând-o în eroare, s-a angajat faţă de ***** ca banii obţinuţi din vânzarea automobilului, să-i restituie în seara zilei când vinde automobilul. Astfel Rotari Dmitri intrând în posesia automobilului, l-a vândut lui ***** prin înţelegere verbală cu suma de 4500 euro şi la momentul vânzării a primit de la ***** bani în sumă de 4500 euro, ulterior urma să perfecteze documentele pe acest automobil, ceea ce nu a făcut. După vânzarea automobilului vizat banii obţinuţi din vânzarea automobilului nu i-a restituit conform înţelegerii cu *****, dar i-a însuşit. Astfel după vânzarea automobilului menţionat, acesta a plecat în Federaţia Rusă şi nu a restituit paguba pricinuită lui ***** în sumă de 4500 euro, astfel însuşind banii.

Prin faptele date Rotari Dmitri i-a cauzat victimei o daună materială, în sumă totală 4500 euro echivalent a 70020 lei (conform cursului oficial al BNM la acea perioadă de 15.56 lei pentru un euro), ceea ce constituie o pagubă materială considerabilă.

Colegiul penal subliniază, că soluţia instanţei de fond în partea constatării vinovăţiei lui Rotari Dmitri în baza art.190 al.(1) Cod penal este corectă, fapt reflectat în partea descriptivă a sentinţei.

Totodată, Colegiul penal indică, că conform art.60 al.(1) Cod penal, persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârşirii infracţiunii a expirat termenul de prescripţie.

În corespundere cu art.332 al.(5) Cod de procedură penală, în cazul în care a intervenit termenul de prescripţie, încetarea procesului penal nu se admite fără acordul inculpatului. În acest caz, procedura continuă în mod obişnuit.

Potrivit art.8 al.(1) Cod de procedură penală, persoana acuzată de săvârşirea unei infracţiuni este prezumată nevinovată atâta timp cât vinovăţia sa nu-i va fi dovedită şi constatată printr-o hotărâre judecătorească de condamnare definitivă.

Potrivit art.389 al.(1), (4) pct.3), (6) Cod de procedură penală, sentinţa de condamnare se adoptă numai în condiţia în care, în urma cercetării judecătoreşti, vinovăţia inculpatului în săvârşirea infracţiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanţa de judecată. Sentinţa de condamnare se adoptă cu liberarea de pedeapsă în cazul expirării termenului de prescripţie. La adoptarea sentinţei de condamnare cu liberarea de pedeapsă, instanţa argumentează în baza căror temeiuri, prevăzute de Codul penal, adoptă sentinţa dată.

În corespundere cu art.395 al.(1) pct. 2) şi 3) Cod de procedură penală, în dispozitivul sentinţei de condamnare trebuie să fie arătate ***constatarea că inculpatul este vinovat de săvârşirea infracţiunii prevăzute de legea penală***. În caz dacă instanţa îl găseşte pe inculpat vinovat, dar îl liberează de pedeapsă pe baza prevederilor respective ale Codului penal, ea este datoare să menţioneze aceasta în dispozitivul sentinţei.

La caz, potrivit dispozitivului sentinţei s-a hotărît: „Se încetează procesul penal intentat în privinţa lui Rotari Dmitri ***** în baza art.190 al.(1) Cod penal în legătură cu intervenirea termenului prescripţiei tragerii la răspundere penală".

Colegiul penal constată, că deşi în partea descriptivă a sentinţei este motivarea ce ţine de constatarea vinovăţiei, în dispozitivul sentinţei adoptate lipseşte menţiunea referitor la constatarea că inculpatul Rotari Dmitri este vinovat de săvârşirea infracţiunii prevăzute de legea penală, totodată, instanţa de fond greşit a ajuns la concluzia de încetare a procesului penal în privinţa lui Rotari Dmitri în legătură cu intervenirea termenului de prescripţie de tragere la răspundere penală penal, or, potrivit art.389 al.(4) pct.3) Cod penal, sentinţa de condamnare se adoptă fără stabilirea pedepsei, cu liberarea de răspundere penală în cazurile prevăzute în art.57 şi 58 din Codul penal, cu liberarea de pedeapsă în cazul prevăzut în art.93 din Codul penal sau al expirării termenului de prescripţie.

Materialele cauzei atestă, că inculpatul Rotari Dmitri nu şi-a expus opţiunea privind încetarea urmăririi penale sau liberarea de răspundere penală în temeiul expirării termenului de prescripţie, insistând asupra nevinovăţiei, din care considerente instanţa de fond nu putea dispune încetarea procesului penal.

Colegiul penal constată temeiurile prevăzute de art.60 al.(1) lit.b) Cod penal RM, art.389 al.(1), (4) pct.3), 6) Cod de procedură penală RM de liberare de pedeapsă în cazul expirării termenului de prescripţie.

La adoptarea soluţiei Colegiul penal operează cu prevederile art.60 al.(1) lit.b) Cod penal RM, potrivit căruia persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvîrşirii infracţiunii au expirat următoarele termene: b) 5 ani de la săvîrşirea unei infracţiuni mai puţin grave.

Colegiul penal menţionează şi prevederile art.60 al.(2) Cod penal RM, potrivit căruia prescripţia curge din ziua săvîrşirii infracţiunii şi pînă la data rămînerii definitive a hotărîrii instanţei de judecată.

Prevederile art.16 al.(3) Cod penal RM stabilesc că infracţiuni mai puţin grave se consideră faptele pentru care legea penală prevede pedeapsa maximă cu închisoare pe un termen de pînă la 5 ani inclusiv.

Sancţiunea art.190 al.(2) lit.b) Cod penal RM prevedea pedeapsa la data comiterii infracţiunii (anul 2012) cu închisoare de pînă la 5 ani, astfel se califică ca fiind infracţiune mai puţin gravă.

Colegiul penal constată, că potrivit art.16 al.(3) Cod penal RM infracţiunea prevăzută de art.190 al.(1) Cod penal RM comisă în luna martie 2012, reţinută în sarcina lui Rotari Dmitri şi constatată în acţiunile lui, se clasifică ca fiind infracţiune mai puţin gravă.

Art.389 al.(4) pct.3) Cod de procedură penală reglementează, că sentinţa de condamnare se adoptă fără stabilirea pedepsei, în cazurile expirării termenului de prescripţie.

Dat fiind faptul că infracţiunea prevăzută de art.190 al.(1) Cod penal RM a fost comisă în luna martie 2012, astfel din momentul comiterii pînă în prezent au trecut mai mult de 5 ani, Rotari Dmitri nu solicită încetarea procesului penal pe motivul intervenirii termenului de prescripţie, Colegiul penal reţine, că Rotari Dmitri, recunoscut vinovat de săvîrşirea infracţiunii prevăzute de art.190 al.(1) Cod penal, urmează a fi liberat de pedeapsa penală în temeiul expirării termenului de prescripţie şi astfel, în sensul dat, va fi adoptată o nouă hotătrîre, potrivit modului prevăzut pentru prima instanţă.

Referitor la acţiunea civilă intentată de partea vătămată *****, în acest aspect Colegiul penal indică, că există temei legal pentru casarea sentinţei atacate în latura civilă, cu pronunţarea unei noi hotărîri, potrivit modului stabilit pentru prima instanţă, cu admiterea parţială a acţiunii civile intentate de partea vătămată ***** către Rotari Dmitri şi încasarea de la Rotari Dmitri în folosul lui ***** -20 000 (douăzeci mii) lei cu titlu de prejudiciu moral, la fel şi admiterea în principiu acţiunii civile intentate de partea vătămată ***** împotriva lui Rotari Dmitri referitor la încasarea prejudiciului material şi cheltuielilor de asistenţă juridică, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite să hotărască instanţa civilă.

Soluţia instanţei de apel se bazază pe următoarele considerente.

Partea vătămată ***** a înaintat în şedinţa instanţei de fond acţiune civilă, prin care a solicitat încasarea sumei băneşti în mărime de 17 500 (şaptesprezece mii cinci sute) euro cu titlu de compensare a prejudiciului material cauzat prin acţiunile ilegale ale pîrîtului şi a sumei de 100 000 (una sută mii) lei cu titlu de compensare a prejudiciului moral cauzat prin acţiunile ilegale ale lui Rotari Dmitri.

Subsecvent Colegiul penal indică, că potrivit prevederuilor art.23 al.(2) CPP RM, victima unei fapte care constituie componentă de infracţiune este în drept să ceară, în condiţiile prezentului cod, pornirea unei cauze penale, să participe la procesul penal în calitate de parte vătămată şi să-i fie reparate prejudiciile morale, fizice şi materiale.

Colegiul penal reţine, că în temeiul art.219 din Codul de procedură penală, acţiunea civilă în procesul penal poate fi intentată la cererea persoanelor fizice sau juridice cărora le-au fost cauzate prejudicii materiale, morale sau, după caz, le-a fost adusă daună reputaţiei profesionale nemijlocit prin fapta (acţiunea sau inacţiunea) interzisă de legea penală sau în legătură cu săvârşirea acesteia. Persoanele fizice şi juridice cărora le-a fost cauzat prejudiciu nemijlocit prin acţiunile interzise de legea penală pot înainta o acţiune civilă privitor la despăgubire prin: restituirea în natură a obiectelor sau a contravalorii bunurilor pierdute ori nimicite în urma săvârşirii faptei interzise de legea penală.

Prevederile art.221 al.(1) CPP reglementează că acţiunea civilă în procesul penal se întentează în baza cererii scrise a părţii civile sau a reprezentantului ei în orice moment de la pornirea procesului penal pînă la terminarea cercetării judecătoreşti.

Potrivit art.221 al.(2) din Codul de procedură penală, acţiunea civilă se înaintează faţă de bănuit, învinuit, inculpat, faţă de o persoană necunoscută care urmează să fie trasă la răspundere sau faţă de persoana care poate fi responsabilă de acţiunile învinuitului, inculpatului";

Potrivit art.387 al.(1) CPP RM, o dată cu sentinţa de condamnare, instanţa de judecată, apreciind dacă sînt dovedite temeiurile şi mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acţiunea civilă, în tot sau în parte, ori o respinge.

Potrivit art.387 al.(3) CPP RM, în cazuri excepţionale cînd, pentru a stabili exact suma despăgubirilor cuvenite părţii civile, ar trebui amînată judecarea cauzei, instanţa poate să admită,

în principiu, acţiunea civilă, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite să hotărască instanţa civilă.

Materialele cauzei atestă, că prin plângerea depusă de ***** în adresa Inspectoratului de Poliţie Bălți, ultima a solicitat rescunoaşterea sa în calitate de parte vătămată indicînd că i s-a cauzat un prejudiciu în sumă de 17500 euro (f.d.33, vol.I).

Prin ordonanţa din 06.12.2017 ***** a fost recunoscută în calitate de parte vătămată (f.d.44, vol.I).

Prin acţiunea civilă intentată de către partea vătămată *****, ultima a solicitat încasarea de la inculpatul Rotari Dmitri suma de 17 500 (şaptesprezece mii cinci sute) euro cu titlu de compensare a prejudiciului material cauzat prin acţiunile ilegale ale pîrîtului şi a sumei de 100 000 (una sută mii) lei cu titlu de compensare a prejudiciului moral cauzat prin acţiunile ilegale ale lui Rotari Dmitri (f.d.191, vol.I).

Colegiul penal atestă, că instanţa de fond la adoptarea sentinţei, prin fapta criminală ca fiind dovedită de către inculpatul Rotari Dmitri a reţinut prejudiciul material în sumă de 4500 euro echivelantul a 70020 lei.

Prin apelul declarat de avocatul Pleşca Iulian în interesele părţii vătămate, ***** a susţinut acţiunea civilă înaintată şi a solicitat admiterea ei în volumul solicitat.

Colegiul penal indică, că în susţinerea poziţiei de încasare a prejudiciului material suportat pe cauză, la materialele cauzei nu au fost anexate careva acte care ar confirma cuantumul prejudiciului material solicitat în sumă de 17500 euro, considerente din care în temeiul prevederilor art.387 al.(3) CPP RM, Colegiul penal ajunge la concluzia de a admite in principiu acţiunea civilă intentată de partea vătămată ***** către Rotari Dmitri privind încasarea prejudiciului material, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite să hotărască instanţa civilă.

La fel, în ceia ce priveşte compensarea cheltuielilor de judecată în legătură cu examinarea cauzei în instanţa de apel, compuse din plata serviciiilor avocatului cu indicarea faptului că vor fi prezentate bonuri de plată, Colegiul penal consideră întemeiat de a admite în privincipiu acţiunea civilă intentată de partea vătămată ***** împotriva lui Rotari Dmitri şi în această parte urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite să hotărască instanţa civilă.

Colegiul penal indică, că art.60 al.(1) pct.16 Cod de procedură penală expres prevede, că partea vătămată dispune de dreptul să-i fie compensate cheltuielile suportate pe cauza penală.

Totodată, se constată că prin apelul declarat de către avocatul Pleşca Iulian în interesel părţii vătămate ***** deşi s-a indicat că vor fi prezentate bonuri de plată în vederea confirmării cheltuielilor de asistenţă juridică suportate de partea vătămată la examinarea cauzei penale în instanţa de apel, asemenea acte de către avocat şi partea vătămată nu au fost prezentate, considerente din care acţiunea civilă în această parte se va admite în principiu urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite să hotărască instanţa civilă.

În temeiul art.219 al. (4) Cod de procedură penală, la evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, instanţa de judecată ia în considerare suferinţele fizice ale victimei, gravitatea şi persistenţa suferinţelor psihice, inclusiv legate de incapacitatea de a se apăra pe sine ori alte persoane, prejudiciul agrement sau estetic, pierderea speranţei în viaţă, pierderea onoarei prin defăimare, suferinţele psihice provocate de decesul rudelor apropiate etc.

La determinarea mărimii compensaţiei pentru prejudiciul moral, trebuie neapărat să se ia în consideraţie atât aprecierea subiectivă privind gravitatea cauzării suferinţelor psihice sau fizice părţilor prejudiciate, cât şi datele obiective care certifică acest fapt, în deosebi: importanţa vitală

a drepturilor personale nepatrimoniale şi a bunurilor (viaţa, sănătatea, libertatea, onoarea, demnitatea şi reputaţia profesională etc.); nivelul (gradul) suportării de către persoana vătămată a suferinţelor psihice sau fizice (lipsirea de libertate, pricinuirea vătămării corporale, decesul persoanelor apropiate (rudelor); felul vinovăţiei (intenţia, imprudenţa) persoanei care a cauzat prejudiciul, în cazul în care pentru repararea prejudiciului moral este necesară prezenţa ei.

Totodată, la determinarea mărimii prejudiciului moral în echivalent bănesc, instanţa este în drept să ia în consideraţie şi alte circumstanţe probatoare prin actele pricinii, în particular, situaţia familială şi materială a persoanei care poartă răspundere pentru cauzarea prejudiciului moral părţii vătămate.

În această ordine de idei Colegiul atestă, că prejudiciul solicitat de către partea vătămată ***** în sumă de 100 000 lei este exagerat în volumul pretins, dar totodată din materialele cauzei rezultă, că în urma acţiunilor ilegale ale inculpatului Rotari Dmitri părţii vătămate ***** i-au fost cauzate suferinţe psihologice, fiind înşelată de către inculpat şi deposedată prin însuşire de o sumă bănească.

Astfel, avînd în vedere că persoana prejudiciată prin infracţiune urmează a fi compensată echitabil, fiind la fel respectate şi drepturile şi interesele inculpatului, Colegiul penal apreciază real prejudicul moral cauzat în valoare de 20 000 lei, sumă care în viziunea instanţei este reală ca compensare a prejudiciului moral cauzat în raport cu suferinţele psihologice provocate în urma acţiunilor infracţionale săvîrşite de inculpatul Rotari Dmitri cu care s-a aflat în relaţii de rudenie şi relaţii apropiate pe parcursul a mai multor ani, fiindu-i ginere, a avut încredere în inculpat şi a dosrit să îl ajute, prejudiciul moral fiind evident şi care necesită recuperare, considerînd că această sumă va aduce satisfacţie pentru prejudiciul moral cauzat.

Suma încasată în calitate de prejudiciu moral în viziunea instanţei este suficientă şi reală, este considerată pe măsură de a recupera suferinţele cauzate, or cuantumul despăgubirilor trebuie stabilite astfel, încît acesta să aibă efect compensatoriu şi nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor şi nici venituri nejustificate pentru victimele daunelor.

Soluţionând chestiunea privind încasarea prejudiciului moral cauzat în speţă, Colegiul penal a determinat mărimea compensaţiei acestora în funcţie de caracterul şi gravitatea suferinţelor psihice cauzate persoanei vătămate, gradul de vinovăţie al autorului prejudiciului, inclusiv acţiunile infracţionale ale inculpatului care a provocat în mod inevitabil ultimei disconfort şi suferinţe psihice.

În aspectul celor menţionate mai sus Colegiul penal conchide că apelul declarat de avocatul Pleşca Iulian în interesele părţii vătămate *****, urmează a fi admis, cu casarea parţială a sentinţei, inclusiv din oficiu în baza art.409 al.(2) Cod de procedură penală, cu pronunţarea unei noi hotărîri, potrivit modului stabilit pentru prima instanţă, în aspectul nominalizat.

Conducându-se de art.415 al.(1) pct.1) lit.c) şi art.415 al.(1) pct.2) CPP RM, Colegiul penal al Curţii de Apel Bălţi-

D E C I D E:

Respinge ca nefondat apelul declarat de avocatul Gavajuc Stela în interesele inculpatului Rotari Dmitri împotriva sentinţei Judecătoriei Bălți Sediul Central din 29.04.2022.

Admite apelul declarat de avocatul Pleşca Iulian în interesele părţii vătămate *****, sentinţă care se casează parţial, inclusiv din oficiu în baza art.409 al.(2) Cod de procedură penală, cu pronunţarea unei noi hotărîri, potrivit modului stabilit pentru prima instanţă, după cum urmează:

Rotari Dmitri ***** se constată vinovat de săvîrşirea infracţiunii prevăzute de art.190 al.(1) Cod penal RM şi se liberează de pedeapsă penală în temeiul expirării termenului de prescripţie prevăzut de art.60 al.(1) lit.b) Cod penal.

Admite parţial acţiunea civilă intentată de partea vătămată ***** împotriva lui Rotari Dmitri.

Încasează de la Rotari Dmitri în folosul lui ***** - 20 000 (douăzeci mii) lei cu titlu de prejudiciu moral.

Admite în principiu acţiunea civilă intentată de partea vătămată ***** împotriva lui Rotari Dmitri referitor la încasarea prejudiciului material şi cheltuielilor de asistenţă juridică, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite să hotărască instanţa civilă.

În rest se menţin dispoziţiile instanţei de fond.

Decizia este susceptibilă spre executare din momentul adoptării, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de două luni de la data comunicării deciziei integrale.

Decizia integrală pronunţată în şedinţă publică la data de 14.02.2024.

Preşedintele şedinţei, judecător Rotaru Ala

Judecător Burdeniuc Ruslana

Judecător Pușca Dumitru